

การรังแกบนโลกไซเบอร์ของเยาวชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้:
ผลกระทบจากการอบรมเลี้ยงดูเชิงลบในครอบครัว
Cyberbullying Among Youth in Thailand's Southern Border Provinces:
The Impact of Negative Parenting in Families

เกษตรชัย และหิม*
Kasetchai Laeheem*

*ปร.ด., รองศาสตราจารย์, อาจารย์คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่
*Ph.D., Association professor, Lecturer of Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkla University, Hat Yai Campus
*Corresponding author, e-mail: lkasetchai@yahoo.com

(Received: November 20, 2024; Revised: December 9, 2024; Accepted: December 23, 2024)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลกระทบจากการอบรมเลี้ยงดูเชิงลบในครอบครัวต่อการรังแกบนโลกไซเบอร์ของเยาวชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับเยาวชนกลุ่มที่รังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ 21 คน เยาวชนกลุ่มที่ถูกผู้อื่นรังแกบนโลกไซเบอร์ 21 คน พ่อแม่ผู้ปกครองของเยาวชน 21 คน และนักวิชาการ 15 คน ซึ่งใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล แล้ววิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา โดยใช้หลักตรรกเทียบเคียง แนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยควบคุมบริบท ผลการวิจัยพบว่า การอบรมเลี้ยงดูเชิงลบ ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจ ล้วนส่งผลกระทบต่อ การรังแกบนโลกไซเบอร์ เนื่องจากส่งผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพและพฤติกรรม โดยทำให้เยาวชนขาดความอบอุ่น ขาดการสนับสนุน การได้รับความรุนแรงหรือการลงโทษอย่างรุนแรง การขาดการควบคุมและการดูแล การขาดการสร้างค่านิยมและทัศนคติที่ดี และการเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ซึ่งผลการวิจัยนี้เป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายที่ดีและยุทธศาสตร์ที่เป็นรูปธรรมในการป้องกัน ฝ้าระวัง แก้ปัญหา และลดปัญหาการรังแกบนโลกไซเบอร์ของเยาวชน

คำสำคัญ : การอบรมเลี้ยงดูเชิงลบ, การรังแกบนโลกไซเบอร์, เยาวชน, สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

Abstract

This study explored the influence of negative parenting on youth cyberbullying in Thailand's three southern border provinces. In-depth interviews were conducted with 21 youth who engaged in cyberbullying, 21 youth who were victims, 21 parents, and 15 academic experts. Semi-structured interviews served as the primary data collection method. Data were analyzed through content analysis, Analyzing data through a comparative framework of relevant concepts, theories, and contextual insights. The findings indicate that negative parenting including controlling parenting, neglectful parenting, and indulgent parenting contributes to cyberbullying by affecting personality and behavior development, often resulting

in a lack of warmth and support, exposure to severe punishment or violence, inadequate supervision, absence of positive values, and modeling of inappropriate behaviors. These findings lay the groundwork for developing effective policies and actionable strategies to prevent, monitor, and mitigate youth cyberbullying.

Keywords : Negative parenting, Cyberbullying, Youth, Three southern border provinces

บทนำ

การรังแกบนโลกไซเบอร์ส่งผลกระทบต่อปัญหาความมั่นคงในการดำเนินชีวิตต่อคนทุกกลุ่มทุกวัยโดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนที่มีสถิติการใช้อินเทอร์เน็ตมากเป็นอันดับหนึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มอื่นๆ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2561; นงนุช จินดารัตนาภรณ์, 2564) ซึ่งเยาวชนอาจจะขาดการกลั่นกรองในการเลือกรับหรือการนำไปปฏิบัติทำให้เยาวชนนำเทคโนโลยีที่มีความทันสมัย เช่น อินเทอร์เน็ตหรือเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่มีอยู่ในปัจจุบันแปรสภาพไปเป็นเครื่องมือหรือเป็นช่องทางหนึ่งที่ทำให้เยาวชนมีอิสระในการเลือกที่จะกระทำความรุนแรงต่อกันมากขึ้นและเป็นสาเหตุของการเกิดการรังแกกันประเภทใหม่ที่สามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา โดยผ่านเครื่องมือสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ อย่างคอมพิวเตอร์และโทรศัพท์มือถือที่ทุกคนในสังคมสามารถเข้าถึงได้ง่าย ซึ่งเรียกว่า “การรังแกบนโลกไซเบอร์ (Cyber Bullying)” (Tudkuea & Laeheem, 2014) การรังแกบนโลกไซเบอร์ทุกอย่างจะกระทำผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ ซึ่งวิธีนี้เป็นการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในการเผยแพร่กระจายได้อย่างรวดเร็วและทุกคนสามารถเข้ามาร่วมในการรับรู้ แสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระในขณะที่ผู้ถูกรังแกไม่สามารถตอบโต้ได้ โดยพฤติกรรมดังกล่าวจะนำมาซึ่งความรู้สึกเครียด เจ็บปวด อับอายและสูญเสียความมั่นใจในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมซึ่งในบางกรณีนำไปสู่ปัญหาอาชญากรรมรุนแรง (ศิวพร ปกป้อง และวิมลทิพย์ มุสิกพันธ์, 2553; Tudkuea & Laeheem, 2014) ซึ่งเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ได้รับความนิยมในปัจจุบัน เช่น โปรแกรม E-Mail, Facebook, Line, Twitter, Skype, Instagram, WhatsApp, Tango, YouTube, Socialcam, TikTok, BeReal, Gas, Clubhouse, BlueSky Social, Discord, และ Lemon8 (Anderson, 2024; Statusbrew, 2024) เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยเหล่านี้จะสามารถช่วยในการสร้างสัมพันธ์ภาพซึ่งไม่จำเป็นต้องเดินทางออกจากบ้าน ไปพบปะกันตามสถานที่ต่างๆ ทำให้การสร้างสัมพันธ์ภาพมีการขยายวงกว้างขึ้นทั้งยังสามารถติดต่อสื่อสารกันได้ตลอดเวลา นอกจากนี้ยังสามารถที่จะสร้างสัมพันธ์ภาพกันได้ทั่วโลก เป็นการขยายกรอบความรู้ อีกทั้งยังเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันได้มากขึ้น ซึ่งถือได้ว่ามีคุณประโยชน์ต่อสังคมอย่างมาก ทั้งนี้การติดต่อสื่อสารผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์เปรียบเสมือนเหรียญสองด้านที่มีทั้งผลดีและผลเสีย ซึ่งเป็นทั้งสื่อในการสร้างสัมพันธ์ภาพต่อกันของคนทั่วโลกแต่มองอีกแง่หนึ่งอาจเกิดผลเสียขึ้นได้หากมีการใช้ไปในทางที่ผิด (วิมลทิพย์ มุสิกพันธ์ และคณะ, 2554; Tudkuea & Laeheem, 2014)

ด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสารในปัจจุบันส่งผลให้วิถีชีวิตของคนเกี่ยวข้องกับสิ่งพาเทคโนโลยีต่าง ๆ มากขึ้น ทั้งโทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ที่สามารถใช้ในการทำธุรกรรมต่าง ๆ ทางอิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงการสื่อสารที่ไร้ขีดจำกัดผ่านอุปกรณ์การสื่อสาร (สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) ,2559) ด้วยเหตุดังกล่าวส่งผลให้การรังแกรูปแบบดั้งเดิม (Traditional Bullying) มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปเป็นรูปแบบการรังแกบนโลกไซเบอร์ ซึ่งถือเป็นการรังแกรูปแบบใหม่ที่กำลังเกิดขึ้นในสังคมไทย ทั้งนี้การรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์มีการใช้อุปกรณ์เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ทันสมัย รวมถึงเครือข่ายสังคมออนไลน์ภายใต้ระบบอินเทอร์เน็ตด้วยโปรแกรมประยุกต์ใช้หรือแอปพลิเคชัน เป็นลักษณะของการส่งข้อความ รวมถึงการโทร โดยนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการรังแกผู้อื่น ซึ่งจากผลการวิจัยที่ผ่านมาทำให้ทราบถึงผลกระทบต่อผู้ที่ตกเป็นเหยื่อจากการรังแกบนโลกไซเบอร์ว่ามีผลที่รุนแรงมากกว่าการรังแกแบบดั้งเดิม เนื่องจากการรังแกบนโลกไซเบอร์สามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา อีกทั้งสามารถแพร่กระจายข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว อันเป็นสาเหตุสำคัญนำไปสู่ปัญหาสังคมต่าง ๆ ตามมามากมาย (ฤทัยชนนี สิทธิชัย, 2560; ฤทัยชนนี สิทธิชัย และฉันทยากร ตุดแก้ว, 2560) ดังนั้นการรังแกบนโลกไซเบอร์จึงเป็นมิติหนึ่งซึ่งชีวิตได้ถึงพฤติกรรมที่ส่งผลกระทบต่อเยาวชนอย่างรุนแรงซึ่งถือเป็นภัยเงียบที่กำลังคุกคามเยาวชนไทยในยุคปัจจุบัน (Kazdin, 1977; ญรัฐรัชต์ สาเมาะ, 2556; ฉันทยากร ตุดแก้ว และมาลี สบายยิ่ง, 2560)

ซึ่งสอดคล้องกับ Litwiller and Brausch (2013) ที่พบว่า การรังแกบนโลกโซเชียลเป็นสาเหตุสำคัญอันนำไปสู่พฤติกรรม การฆ่าตัวตาย พฤติกรรมใช้สารเสพติด และพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศที่ไม่ปลอดภัยของเยาวชน นอกจากนี้บทบาท จากความรุนแรงยังส่งผลต่อสภาพความเจ็บปวดทางด้านจิตใจจนเกิดเป็นความวิตกกังวลในการดำเนินชีวิตประจำวัน ทั้งนี้ Anker (2011) พบอีกว่าการรังแกบนโลกโซเชียลเกิดจากการที่เยาวชนในยุคปัจจุบันสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้ง่าย ขาดความตระหนักคิดในการใช้งาน จึงส่งผลให้เกิดเป็นการรังแกบนโลกโซเชียลในกลุ่มเยาวชนเพิ่มมากขึ้น แม้ว่าการ รังแกแบบดั้งเดิมยังคงเกิดขึ้นอยู่พร้อม ๆ กับการที่เยาวชนเห็นการรังแกบนโลกโซเชียลเป็นเรื่องปกติในขณะที่มีความเสี่ยง เพิ่มขึ้นโดยวัดจากการที่เยาวชนสามารถเข้าถึงการใช้งานอินเทอร์เน็ตเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องและมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้น เรื่อย ๆ (Field, 2006; Christine, 2008)

จากการศึกษาถึงความชุกของการรังแกบนโลกโซเชียลของเยาวชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่า การรังแก ผู้อื่นบนโลกโซเชียลของเยาวชนมีอัตราส่วนที่สูงมาก เช่น ในปี 2021 มีเยาวชนชาวอเมริกันเชื้อสายเอเชีย 23.2% รายงาน ว่าได้มีพฤติกรรมการรังแกบนโลกโซเชียล ซึ่งเพิ่มขึ้นจาก 17.2% ในปี 2019 และ 16.7% ในปี 2016 (Justin, 2022) เยาวชน ประเทศอิตาลีจำนวนร้อยละ 20-35% มีพฤติกรรมการรังแกบนโลกโซเชียล (Zahraa, & Ghada, 2024) นอกจากนี้ยังพบว่า เยาวชนจำนวนร้อยละ 23 ในรัฐ Midwestern ของประเทศอเมริกา (Litwiller & Brausch, 2013) ร้อยละ 54 ใน มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในประเทศอเมริกา (Pinchot & Poullet, 2013) ร้อยละ 40 ในประเทศอังกฤษ (Tarapdar & Kellett, 2013) ร้อยละ 53 ในประเทศเยอรมัน (Wolfer et al., 2013) ร้อยละ 29 ในประเทศอิสราเอล (Lefler & Cohen, 2014) และร้อยละ 39 ในประเทศเบลเยียม (DeSmet et al., 2014) เป็นต้น ในขณะที่ในประเทศไทยมีการศึกษาเกี่ยวกับการรังแก บนโลกโซเชียลมีน้อยมาก เช่น ปัญญาสมาพันธ์เพื่อการวิจัยความเห็นสาธารณะแห่งประเทศไทย (2552) ศึกษาลักษณะ พฤติกรรมการชมเชยรังแกผ่านโลกโซเชียลของเยาวชนไทยเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ร้อยละ 43.9 เคยถูกนิทาหรือคำทอ ผ่านมือถือ ร้อยละ 29.9 เคยถูกส่งข้อความก่อกวนผ่านทางมือถือหรืออีเมลมาแล้ว ร้อยละ 6.30 โดนนำข้อมูลส่วนตัวหรือ ข้อมูลที่เป็นความลับไปเปิดเผยหรือส่งต่อทางมือถือ ร้อยละ 5.90 โดนแอบอ้างชื่อไปให้ร้ายคำทอหรือกระทำการดั่งชื่ออื่น ทางมือถือ ร้อยละ 5.20 ถูกล้อเลียนข่มขู่หรือคุกคามผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ร้อยละ 4.50 โดนลบหรือบล็อกผู้อื่นออกจาก กลุ่มผ่านมือถือหรืออินเทอร์เน็ต ร้อยละ 4.40 เคยสร้างข่าวลือหรือให้เกิดกระแสการต่อต้านผู้อื่นผ่านมือถือหรืออินเทอร์เน็ต ทั้งนี้ผลการศึกษาระบุอีกว่ากลุ่มตัวอย่างกว่า ร้อยละ 54.17 ไม่ทราบว่าใครเป็นผู้กระทำในขณะที่ ร้อยละ 39.04 คาดเดาได้ว่า เพื่อนๆเป็นคนที่กระทำ และเมื่อโดนรังแกบนโลกโซเชียลเยาวชนมีวิธีการโต้ตอบคือ ร้อยละ 3.17 ตอบโต้หรือรังแกกลับทันที ร้อยละ 34.71 บอกให้ผู้อื่นทราบ และร้อยละ 18.48 เก็บไว้คนเดียวไม่บอกใคร เป็นต้น และจากการศึกษาพฤติกรรม การรังแกบนโลกโซเชียลของเยาวชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า เยาวชนส่วนใหญ่มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการ รังแกทางโซเชียลในระดับที่ต่ำมากทั้งจากประสบการณ์ส่วนตัวและการสังเกตเห็นพฤติกรรมรังแกจากผู้อื่น ซึ่งกลายเป็น สิ่งที่เห็นเป็นเรื่องปกติในสังคมออนไลน์ (ฤทัยชนินี สิทธิชัย และธันยารท ตุดแก้ว, 2560) และเยาวชนร้อยละ 72.50 เป็นเยาวชนที่ถูกบุคคลอื่นกลั่นแกล้ง เยาวชนร้อยละ 50.83 เป็นเยาวชนที่กลั่นแกล้งบุคคลอื่น และเยาวชนอีกร้อยละ 32.08 เป็นเยาวชนที่กลั่นแกล้งบุคคลอื่นและถูกบุคคลอื่นกลั่นแกล้ง (อับดุลฟาดะห์ มะสาแม นูรฮุดา มะสาแม เพาซาน มาปะ และสุรีลักษณ์ มะ, 2564)

นอกจากนี้ ศิวพร ปกป้อง และวิมลทิพย์มุสิกพันธ์ (2553) ยังศึกษาพบว่า เยาวชนไทยในปัจจุบันเกือบทุกคนสามารถ ที่จะเข้าถึงอุปกรณ์สื่อสารที่ทันสมัยประเภทอินเทอร์เน็ตและโทรศัพท์มือถือได้ง่าย ทั้งมีความถี่ในการได้ใช้อุปกรณ์เหล่านี้มาก แต่ผลการศึกษาชี้ว่า อุปกรณ์ทันสมัยเหล่านี้ถูกใช้เป็นเครื่องมือการในการสร้างความรุนแรงและการข่มเหงรังแกกัน และมีแนวโน้มด้วยว่าพฤติกรรมการข่มเหงรังแกกันนั้นหากยังไม่มีการแก้ไขก็จะกลับกลายเป็นพฤติกรรมที่เยาวชนมีแนวโน้มที่ จะเห็นเป็นเรื่องปกติในขณะที่ประเด็นการข่มเหงรังแกกันผ่านโลกโซเชียลยังไม่มีหน่วยงานใดทำหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง ทั้งการป้องกันแก้ไขและการออกข้อกำหนดเชิงนโยบายที่รู้เท่าทันต่อปัญหานี้เมื่อเป็นเช่นนี้ ภาครัฐควรต้องเข้ามาเป็น หน่วยงานหลักในการจัดการกับปัญหาและควรรหาทางแก้ก่อนที่ปัญหาจะลุกลามจนกลายเป็นวิถีปกติของเยาวชนไทย ผลจากการศึกษาให้ข้อค้นพบอย่างสำคัญว่า กลุ่มตัวอย่างเกินกว่าครึ่งหนึ่งเคยเห็นการกระทำความรุนแรงทางกายภาพที่บิดา มารดา มีต่อกันโดยในจำนวนของเยาวชน ร้อยละ 7 เห็นสมาชิกครอบครัวใช้ความรุนแรงทางวาจาต่อกัน (มากกว่าสี่ปาด์หะ

ครั้ง) โดยยังพบว่าเยาวชนไทยมีแนวโน้มของการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำโดยราว 1 ใน 4 ของเยาวชนมีความรู้สึกในทางลบต่อตนเองและมองว่าความสำเร็จเป็นเรื่องที่เป็นไปได้ยาก ซึ่งสิ่งนี้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นที่ต้องสร้างความรู้สึกลับกให้เกิดขึ้นกับเยาวชนเพราะความรู้สึกลับกจะสร้างพลังสร้างสรรค์ที่จำเป็นต่อการพัฒนาตนและพัฒนาชาติต่อไปได้ โดยปัญญาสมาพันธ์เพื่อการศึกษาวิจัยความเห็นสาธารณะแห่งประเทศไทย (2554) ยังศึกษาพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความคิดว่าจะแก้ปัญหาการรังแกบนโลกไซเบอร์โดยการต่อว่า ตักเตือน ควบคุมการใช้สื่อ ลงโทษและคอยสอดส่องพฤติกรรมในกรณีที่ถูกเป็นฝ่ายกระทำส่วนในกรณีที่ถูกเป็นผู้ที่ถูกกระทำผู้ปกครองโดยส่วนใหญ่คิดว่า จะใช้วิธีการสืบหาตัวผู้กระทำและเจรจาปัญหาให้กำลังใจลูก ให้ลูกหลีกเลี่ยงและระมัดระวังตัวมากขึ้น มีจำนวนน้อยรายที่บรรยายถึงมาตรการเชิงรุกอย่างเป็นรูปธรรม อาทิเช่น การแจ้งความหรือตรวจสอบประวัติการใช้สื่อ

การถูกรังแกบนโลกไซเบอร์ส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังเช่น การถูกนินทาต่อด้วยถ้อยคำที่มีเนื้อหาหยาบคาย การถูกหมิ่นประมาท การถูกข่มขู่ และการถูกคุกคามทางเพศ ซึ่งส่งผลกระทบต่อทางตรงให้ผู้ถูกรังแกเกิดความรู้สึกที่โมโห โกรธ คับข้องใจ เครียด วิตกกังวล และอับอาย และยังส่งผลกระทบต่อทางอ้อมทำให้สุขภาพจิตเสื่อมเสีย ร่างกายอ่อนแอ และเกิดภาวะซึมเศร้า จนเกิดเป็นปัญหาความสัมพันธ์ทางสังคมตามมา และยังมีสภาวะที่คิดอยากฆ่าตัวตาย (Anker, 2011; Hines, 2011; Litwiller & Brausch, 2013; ศิวพร ปกป้อง และวิมลทิพย์ มุสิกพันธ์, 2553; จิราภา เต็งไตรรัตน์ และคณะ, 2554) ปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่ส่งผลต่อการรังแกบนโลกไซเบอร์มาจากการอบรมเลี้ยงดูเชิงลบ ซึ่งหมายถึง แนวทางหรือวิธีการในการเลี้ยงดูและควบคุมพฤติกรรมของเด็กที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาและความเป็นอยู่ของเด็ก โดยเฉพาะในบริบทของการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ ได้แก่ 1) การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ซึ่งเป็นวิธีการในการเลี้ยงดูที่เน้นการควบคุมและกำหนดกฎเกณฑ์อย่างเข้มงวดเกี่ยวกับการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ของเด็ก ซึ่งอาจรวมถึงการกำหนดเวลา การลงโทษ การตรวจสอบอย่างละเอียด และการควบคุมการเข้าถึงสื่อดิจิทัลอย่างเคร่งครัด การอบรมเลี้ยงดูแบบนี้อาจทำให้เด็กรู้สึกถูกจำกัดเสรีภาพ ขาดความเป็นอิสระ และอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิตและพฤติกรรมของเด็ก 2) การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย ซึ่งเป็นวิธีการในการเลี้ยงดูที่ขาดการใส่ใจและการควบคุมเกี่ยวกับการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ของเด็ก ซึ่งรวมถึงการไม่ให้ความสำคัญกับการตรวจสอบหรือแนะนำการใช้งานออนไลน์ การขาดการสนใจในพฤติกรรมออนไลน์ และการไม่สนับสนุนหรือไม่ดูแลค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานสื่อดิจิทัล การอบรมเลี้ยงดูแบบนี้อาจทำให้เด็กรู้สึกขาดการดูแลและไม่มีทิศทางที่ชัดเจนในการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ และ 3) การอบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจ ซึ่งเป็นวิธีการในการเลี้ยงดูที่ให้ความเสรีภาพและสนับสนุนการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ของเด็กโดยไม่มีกฎเกณฑ์หรือข้อจำกัดที่ชัดเจน การอบรมเลี้ยงดูแบบนี้มักเน้นการให้สิ่งที่เด็กต้องการและการสนับสนุนอย่างเต็มที่ โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้งานออนไลน์มากเกินไป การอบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจนี้อาจทำให้เด็กมีพฤติกรรมที่ไม่ถูกควบคุมและได้รับผลกระทบเชิงลบจากการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์อย่างไม่เหมาะสม ดังผลการวิจัยที่พบว่าการเลี้ยงดูของครอบครัวแบบควบคุมส่งผลให้เยาวชนเกิดความรู้สึกสับสน วิตกกังวล และคับข้องใจ จนส่งผลทางอ้อมต่อการรังแกบนโลกไซเบอร์ (Kalaitzaki & Birtchnell, 2014) การข่มขู่และการต่อสู้อาจเป็นสื่อกลางที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กันกับความรุนแรงในครอบครัว และการรังแกบนโลกไซเบอร์ของเยาวชน (Espelage et al, 2013) อิทธิพลความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากภูมิหลังการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาเป็นลักษณะการรับรู้ การได้เห็น และการได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่บิดามารดาแสดงความรุนแรงต่อกัน อาทิ การด่าว่าด้วยถ้อยคำที่หยาบคาย รุนแรง การโต้เถียง ทะเลาะ ตบตี รวมถึงการทำร้ายร่างกายต่อกัน ซึ่งมีผลต่อการเลียนแบบพฤติกรรมจนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านลบ (ศรีเรือน แก้วกังวาน, 2549; วิโรจน์ อารีย์กุล, 2553) ดังนั้นสรุปได้ว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุที่สำคัญประการหนึ่งที่ส่งผลต่อการรังแกบนโลกไซเบอร์มาจากการเลี้ยงดูทางลบของครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมที่มีความเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยที่ไม่ใส่ใจดูแล และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจจนทำให้ลูกเสียคนและเอาแต่ใจตนเอง ดังผลการวิจัยที่พบว่าการเลี้ยงดูทางลบของครอบครัวทุกรูปแบบล้วนส่งผลให้เยาวชนเกิดความรู้สึกสับสน วิตกกังวล และคับข้องใจ จนมีการแสดงออกทางพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม และรวมทั้งส่งผลต่อการรังแกบนโลกไซเบอร์เช่นเดียวกัน (Baumrind, 1991)

จากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นดังกล่าวข้างต้นสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจนว่าการรังแกบนโลกไซเบอร์เป็นภัยเงียบใกล้ตัวที่ควรให้ความสนใจ และตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นตามมา ทั้งนี้ผลกระทบไม่ได้เกิดขึ้นกับตัวเยาวชนเพียงเท่านั้น แต่ยังเป็นสาเหตุที่จะนำไปสู่การเกิดปัญหาในระดับชุมชน สังคม และประเทศชาติตามมาในระยะยาว ดังนั้น การลดความเสี่ยง

ด้วยการป้องกันการรังแกบนโลกไซเบอร์ของเยาวชนและลดการเกิดผลกระทบจากสภาวะดังกล่าวถือเป็นความท้าทายที่หน่วยงาน องค์กรภาครัฐ เอกชน ท้องถิ่นและภาคีต่าง ๆ รวมทั้งสถาบันหลักทางสังคมที่มีความละเอียดอ่อนและมีความสำคัญมากที่สุดในการร่วมมือกันเพื่อให้เยาวชนได้รับการพัฒนาในทุกมิติอย่างจริงจัง บทความวิจัยนี้จะนำเสนอผลการอบรมเลี้ยงดูเชิงลบที่ส่งผลต่อการรังแกบนโลกไซเบอร์ของเยาวชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้เป็นประโยชน์ต่อการจัดการกับปัญหาการรังแกบนโลกไซเบอร์ของเยาวชนก่อนจะทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นจนเป็นปัญหาของสังคมและช่วยกันหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างทันที่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลกระทบจากการอบรมเลี้ยงดูเชิงลบในครอบครัวต่อการรังแกบนโลกไซเบอร์ของเยาวชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลักที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้แบ่งออก 4 กลุ่ม คือ 1) เยาวชนกลุ่มที่รังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จังหวัดละ 7 คน รวมทั้งสิ้น 21 คน โดยพิจารณาเลือกแบบเจาะจง จากการคัดเลือกร่วมกันกับแกนนำเยาวชนสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น 2) เยาวชนกลุ่มที่ถูกผู้อื่นรังแกบนโลกไซเบอร์ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จังหวัดละ 7 คน รวมทั้งสิ้น 21 คน โดยพิจารณาเลือกแบบเจาะจง จากการคัดเลือกร่วมกันกับแกนนำเยาวชนสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น 3) พ่อแม่ผู้ปกครองของเยาวชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ถูกคัดเลือกเป็นผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์ข้อ 1) หรือ 2) จังหวัดละ 7 คน รวมทั้งสิ้น 21 คน โดยพิจารณาเลือกแบบเจาะจง จากการคัดเลือกร่วมกันกับแกนนำเยาวชนสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และ 4) นักวิชาการในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 15 คน โดยพิจารณาเลือกแบบเจาะจง คือ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์หรือจิตวิทยา หรือผู้มีประสบการณ์ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเยาวชนมาอย่างต่อเนื่อง

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเชิงคุณภาพนี้มีเป้าหมาย เพื่อศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเชิงลบที่มีต่อการรังแกบนโลกไซเบอร์หลังจากได้ผลการวิจัยเชิงปริมาณแล้วที่ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีต่อการรังแกบนโลกไซเบอร์ของเยาวชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้แล้ว โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลักทั้ง 4 กลุ่ม ตั้งแต่เดือนมิถุนายน - กรกฎาคม 2567 ซึ่งเป็นการสนทนาซักถามพูดคุยกันระหว่างผู้วิจัยและผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยถามเจาะลึกถึงคำตอบอย่างละเอียดถี่ถ้วน เป็นการถามเพื่อให้อธิบายปรากฏการณ์และแสดงเหตุผลประกอบ พร้อมทั้งการสังเกตบุคลิกภาพ อากัปกริยา พฤติกรรมทางกายและวาจา และมีการทบทวนเพื่อเป็นการยืนยันคำถามและคำตอบ ซึ่งใช้เวลาในการสัมภาษณ์ประมาณ 60 - 90 นาที ต่อคน โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้ คือ 1) ขั้นตอนการสัมภาษณ์ โดยก่อนลงสนามในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ผู้วิจัยเริ่มต้นด้วยการนัดหมาย วัน เวลา สถานที่ที่จะสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลหลัก รวมทั้งได้มีการมอบแนวคำถามการสัมภาษณ์ให้แก่ผู้ให้ข้อมูลหลักก่อนล่วงหน้าเพื่อให้มีการศึกษา เตรียมตัว และเตรียมข้อมูลสำหรับการตอบคำถามการสัมภาษณ์ในครั้งนี้ และ 2) ขั้นตอนการสัมภาษณ์ โดยก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้มีการสนทนาแลกเปลี่ยนเพื่อสร้างความคุ้นเคยกับผู้ให้สัมภาษณ์ พร้อมทั้งมีการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ อธิบายเหตุผลและขออนุญาตใช้เครื่องบันทึกเสียงในขณะที่สัมภาษณ์ รวมทั้งแจ้งให้ทราบว่าข้อมูลต่าง ๆ ที่บันทึกเสียงไว้ผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับและจะลบไฟล์บันทึกนั้นทันทีหลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการวิจัยแล้ว ทั้งนี้หากผู้ให้สัมภาษณ์ไม่ประสงค์ที่จะให้บันทึกเสียงในช่วงใด ผู้วิจัยก็จะไม่บันทึกเสียง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างที่ผ่านการพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญแล้ว โดยใช้คำถามหลักจากแบบสอบถามตอนที่ 2 - 6 ที่ใช้ในการสำรวจเชิงปริมาณเป็นหลัก ซึ่งจะคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีคะแนนสูงจากที่กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแนวทางที่ผู้วิจัยได้กำหนดรายการคำถามเพื่อใช้เป็นแนวทางหลักในการดำเนินการสัมภาษณ์ตามรายการคำถามที่กำหนดไว้และสามารถยืดหยุ่นได้ตามเหมาะสมขึ้นอยู่กับบริบทของคำตอบจากผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยผู้วิจัยมีการตั้งคำถามเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในแนวคำถามการสัมภาษณ์

4. การพิทักษ์สิทธิผู้ให้ข้อมูล

ก่อนดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้วิจัยได้ชี้แจงให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักได้ทราบถึงสิทธิ์ที่จะเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมการวิจัยตามความสมัครใจ การปฏิเสธที่จะให้ข้อมูลไม่ได้มีผลต่อการทำงานและการขอรับบริการแต่อย่างใด ผู้ให้ข้อมูลหลักมีสิทธิ์ที่จะเปลี่ยนใจในระหว่างการสัมภาษณ์ โดยสามารถหยุดการสัมภาษณ์และถอนตัวได้ตลอดเวลาโดยไม่มีผลกระทบใด ๆ ข้อมูลส่วนบุคคลจะไม่ถูกเปิดเผย การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะเสนอในภาพรวม และใช้นามสมมุติในการนำเสนอชื่อผู้ให้ข้อมูลหลักแต่ละคน นอกจากนี้ผู้วิจัยยังคำนึงถึงหลักในการพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มเป้าหมาย 3 หลักการ คือ 1) หลักความเคารพในบุคคล โดยขอความยินยอมในการให้ข้อมูลและทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ซึ่งมีการติดต่อประสานงานกับคณะกรรมการบริหารสหกรณ์อิสลามเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีการติดต่อและการคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก การสอบถามความสมัครใจในการรับการสัมภาษณ์ มีการชี้แจงรูปแบบและวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ ประโยชน์ที่จะได้รับจากการให้ข้อมูลการสัมภาษณ์ และการขอให้ลงลายมือชื่อในเอกสารใบพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักก่อนการดำเนินการสัมภาษณ์ ดังนั้นการดำเนินการวิจัยทุกขั้นตอนจึงเป็นไปด้วยความสมัครใจของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก และสามารถถอนความยินยอมในการให้ข้อมูลได้ทุกเวลา 2) หลักคุณประโยชน์ โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักและสังคมโดยรวม ซึ่งมีการกำหนดรูปแบบการให้ข้อมูล การนัดหมายวันเวลาก่อนดำเนินการสัมภาษณ์ทุกครั้ง และกำหนดวันเวลาการสัมภาษณ์ไว้อย่างชัดเจน เพื่อไม่ให้กระทบต่องานประจำและเวลาพักผ่อนของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก และ 3) หลักความยุติธรรม โดยคำนึงถึงโปร่งใสและการได้รับความยุติธรรมของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยมีการบอกกล่าวถึงเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการวิจัยอย่างไม่มีการปิดบัง เปิดโอกาสให้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักสามารถสอบถามรายละเอียดและข้อสงสัยต่าง ๆ อยู่เสมอ ให้ตอบคำถามด้วยความสมัครใจและอย่างเท่าเทียมกัน ตลอดจนในการบันทึกเสียงและถ่ายภาพ ผู้วิจัยได้สอบถามถึงความสมัครใจของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักก่อนทุกครั้ง (ฮาตา สิบหลินวงค์ และคณะ, 2551)

5. การตรวจสอบข้อมูล

ผู้วิจัยทำการตรวจสอบข้อมูลโดยใช้วิธีการตรวจสอบภายในกระบวนการ โดยการพิจารณาว่าข้อมูลที่ได้รับความเพียงพอและมีความครอบคลุมหรือไม่ ข้อมูลที่ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยหรือไม่ ซึ่งเป็นการตรวจสอบกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก คำสัมภาษณ์ หรือการตอบคำถาม ซึ่งต้องสามารถตอบคำถามของการวิจัยและวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ได้อย่างครอบคลุม อีกทั้งยังมีการประเมินความสอดคล้องของคำตอบระหว่างการสัมภาษณ์ ทั้งทำทางระหว่างการให้สัมภาษณ์และบริบทแวดล้อม (ชาย โพธิ์สิตา, 2554)

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้เน้นการวิเคราะห์ถึงปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีต่อการรังแกบนโลกไซเบอร์ของเยาวชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยจะศึกษาเจาะลึกใน 4 ประเด็น ได้แก่ ผลของจิตลักษณะเชิงลบที่มีต่อการรังแกบนโลกไซเบอร์ ผลของการอบรมเลี้ยงดูเชิงลบที่มีต่อการรังแกบนโลกไซเบอร์ ผลของอิทธิพลความรุนแรงของบุคคลที่มีต่อการรังแกบนโลกไซเบอร์ และผลของอิทธิพลความรุนแรงของสื่อที่มีต่อการรังแกบนโลกไซเบอร์ และดำเนินการวิเคราะห์ผลจากการพูดคุยสนทนาและการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกมาประมวลผลและจัดหมวดหมู่ข้อมูล แล้วทำความเข้าใจกับข้อมูล วิเคราะห์ และตีความข้อมูล โดยใช้วัตถุประสงค์ของงานวิจัยและแนวคิดเป็นหลักในการวิเคราะห์ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาด้วยการยึดหลักตรรกะเทียบเคียงแนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยควบคู่บริบท จากนั้นจึงนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา (Analytical Description) รวมทั้งใช้วิธีการวิเคราะห์สรุปอุปนัย (Analytic Induction) โดยการตีความสร้างข้อสรุปข้อมูลจากสิ่งที่เป็นรูปธรรมหรือปรากฏการณ์ที่มองเห็นที่เก็บรวบรวมมาได้จากข้อมูลตั้งแต่ 2 ชุดขึ้นไป เมื่อผู้วิจัยได้เห็นหรือสังเกตหลาย ๆ เหตุการณ์ต่าง ๆ แล้วจึงลงมือสรุป ซึ่งเป็นการพิจารณาลักษณะร่วมกันของข้อมูลที่เป็นรูปธรรมเพื่อ

สรุปร่วมลักษณะ โดยการหาความจริงจากข้อเท็จจริง (Fact) ส่วนย่อยหลาย ๆ ส่วน ที่มีลักษณะเป็นรูปธรรมแล้วสรุปความจริงชุดใหญ่ที่มีลักษณะเป็นนามธรรมครอบคลุมข้อเท็จจริงส่วนย่อยเหล่านั้น

ผลการวิจัย

การอบรมเลี้ยงดูเชิงลบของเยาวชนที่ได้รับจากครอบครัวสามารถส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการรังแกบนโลกไซเบอร์ในหลายด้าน เนื่องจากการอบรมเลี้ยงดูเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพและพฤติกรรมของเยาวชน เช่น การขาดความอบอุ่นและการสนับสนุน ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูที่ขาดความอบอุ่น ความรัก และการสนับสนุนทางอารมณ์ อาจทำให้เยาวชนมีความรู้สึกว่าตนเองไม่มีค่า ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง และอาจนำไปสู่การพยายามแสดงอำนาจหรือควบคุมผู้อื่นผ่านการรังแกบนโลกไซเบอร์ เพื่อชดเชยความรู้สึกที่ตนเองขาดหาย การใช้ความรุนแรงหรือการลงโทษอย่างรุนแรง ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูที่ใช้ความรุนแรงหรือการลงโทษอย่างเข้มงวดสามารถสร้างแบบแผนพฤติกรรมที่ก้าวร้าวให้แก่เยาวชน เยาวชนที่เติบโตในสภาพแวดล้อมเช่นนี้อาจมองว่าการใช้ความรุนแรงหรือการควบคุมผู้อื่นเป็นสิ่งปกติ และนำไปสู่การรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ การขาดการควบคุมและการดูแล ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูที่ไม่มีการควบคุมหรือดูแลเยาวชนอย่างเพียงพอ อาจทำให้เยาวชนมีอิสระในการใช้สื่อออนไลน์โดยปราศจากแนวทางที่เหมาะสม ส่งผลให้เยาวชนสามารถเข้าถึงและมีส่วนร่วมในพฤติกรรมการรังแกบนโลกไซเบอร์ได้ง่ายขึ้น การขาดการสร้างค่านิยมและทัศนคติที่ดี ถ้าหากพ่อแม่ผู้ปกครองไม่ได้สอนค่านิยมเกี่ยวกับการเคารพผู้อื่นและการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างรับผิดชอบ เยาวชนอาจไม่เห็นความสำคัญของการเคารพสิทธิและความรู้สึกของผู้อื่น ซึ่งสามารถนำไปสู่พฤติกรรมการรังแกบนโลกไซเบอร์ และการเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ถ้าหากเยาวชนเห็นตัวอย่างพฤติกรรมการกดขี่หรือการใช้ความรุนแรงจากผู้ใหญ่ที่บ้าน เยาวชนอาจนำพฤติกรรมเหล่านี้ไปใช้ในโลกออนไลน์ ซึ่งสามารถส่งผลให้เกิดการรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ ดังนั้น การอบรมเลี้ยงดูเชิงลบจึงสามารถสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้เกิดการรังแกบนโลกไซเบอร์ และเพื่อป้องกันปัญหานี้ ควรให้ความสำคัญกับการอบรมเลี้ยงดูที่มีความรัก ความเข้าใจ และการสนับสนุนทางอารมณ์ เพื่อเสริมสร้างทัศนคติที่ดีและพฤติกรรมที่เหมาะสมแก่เยาวชน ดังตัวอย่างผลการสัมภาษณ์ของเยาวชนที่รังแกผู้อื่นที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเชิงลบที่มีอิทธิพลต่อการรังแกบนโลกไซเบอร์ว่า

“...ผมรู้สึกเครียดจากที่บ้าน เพราะพ่อแม่ชอบทะเลาะกันและบางครั้งก็ลงโทษผมอย่างไม่ยุติธรรม และพ่อแม่ค่อนข้างเข้มงวดมาก บางครั้งก็ใช้คำพูดแรงๆ กับผม ซึ่งผมไม่มีทางออกเลยมาระบายด้วยการรังแกคนอื่นบนโลกออนไลน์ และเหมือนผมได้ควบคุมอะไรบางอย่าง แต่พอนานๆ ไปก็รู้สึกแย่เพราะรู้ว่าตัวเองทำสิ่งที่ไม่ถูกต้อง...”

(นายอาแว, นามสมมติ อายุ 18 ปี)

“...พ่อแม่ของผมมักจะยุ่งมาก ไม่ค่อยมีเวลาให้คำแนะนำ หรือพูดคุยเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตของผม และพ่อแม่ของผมไม่เคยสอนให้รู้จักความเห็นอกเห็นใจหรือการจัดการกับอารมณ์ จนทำให้ผมเริ่มโพสต์ข้อความแย่ๆ และล้อเลียนเพื่อนๆ บนโซเชียลมีเดียเมื่อไม่กี่ปีที่ผ่านมา มันทำให้ผมรู้สึกว่าผมมีอำนาจและเป็นที่ยอมรับ รวมทั้งมีเพื่อนในกลุ่มที่ทำแบบนี้ และผมรู้สึกว่าต้องทำตามเพื่อที่จะได้รับการยอมรับ...”

(นายอันวา, นามสมมติ อายุ 20 ปี)

“...สาเหตุหลักที่ทำให้ฉันรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์เนื่องจากการขาดความสนใจจากพ่อแม่ พวกเขาอยู่กับงานจนไม่มีเวลาให้ฉัน ฉันรู้สึกโดดเดี่ยว ไม่สอนเรื่องการเคารพผู้อื่น ฉันเลยไม่รู้ว่าควรจะปฏิบัติต่อคนอื่นอย่างไร เลยหันไปหาโลกออนไลน์เพื่อหาความสนใจ จนทำให้ฉันรู้สึกว่าฉันมีอำนาจ มันเหมือนฉันสามารถทำอะไรก็ได้โดยไม่มีใครหยุดได้ ซึ่งพวกเขาที่ไม่สนใจและบอกว่าเป็นเรื่องเล็กน้อย...”

(นางสาวลลิตา, นามสมมติ อายุ 21 ปี)

“...พ่อแม่ชอบทะเลาะกันและบางครั้งก็มาลงที่ผม พ่อแม่ค่อนข้างเข้มงวดและใช้วิธีการลงโทษที่รุนแรง ผมไม่ค่อยได้พูดคุยกับพวกเขาเรื่องความรู้สึกของผม ผมเลยมีความโกรธสะสมอยู่ตลอดเวลา ผมต้องหาทางระบายอารมณ์โดยการรังแกผู้อื่นในโลกไซเบอร์ ซึ่งเป็นวิธีที่ง่ายที่สุด...”

(นายนันทพล, นามสมมติ อายุ 19 ปี)

“...ที่บ้านไม่ค่อยพูดคุยกันเรื่องความรู้สึกหรือปัญหาของแต่ละคน ผมรู้สึกว่าต้องจัดการทุกอย่างและดูแลตัวเองตลอดเวลา พ่อแม่ยุ่งมากและไม่ค่อยมีเวลาสนใจเลย ผมเริ่มรู้สึกว่าชีวิตจริงมันยากและไม่ยุติธรรม ผมก็หันไปใช้โลกออนไลน์เป็นที่ระบาย เพราะมันง่ายกว่า ไม่มีใครรู้ว่าผม และผมก็ไม่ต้องรับผิดชอบตรงนั้น...”

(นายอาลักษณ์, นามสมมติ อายุ 22 ปี)

จากบทสัมภาษณ์ของเยาวชนที่รังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ดังกล่าวข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าการอบรมเลี้ยงดูเชิงลบ ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย และการอบรมเลี้ยงดูแบบรักตามใจ ล้วนส่งผลต่อการรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์ โดยเยาวชนที่ขาดการสื่อสารและความสนใจจากครอบครัวมักมีความรู้สึกเครียดจากการทะเลาะกันของพ่อแม่และการลงโทษที่ไม่ยุติธรรมจากพ่อแม่ที่เข้มงวด รวมถึงการใช้คำพูดแรงๆ ซึ่งทำให้เยาวชนรู้สึกไม่มีที่พึ่งในบ้านหันไปใช้โลกออนไลน์เป็นที่ระบายอารมณ์และค้นหาความรู้สึกควบคุม และการที่เยาวชนรู้สึกว่าพ่อแม่ยุ่งมากและไม่ให้ความสนใจในชีวิตหรือความรู้สึก พ่อแม่ไม่เคยสอนให้เขาเข้าใจความเห็นอกเห็นใจหรือการจัดการอารมณ์ส่งผลทำให้เยาวชนขาดการสื่อสารและการสอนทำให้เขาหันไปโพสต์ข้อความแหย่ๆ และล้อเลียนเพื่อนๆ เพื่อหาอำนาจและความนิยมในโลกออนไลน์ เนื่องจากเยาวชนต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน และเยาวชนที่ถูกลงโทษอย่างรุนแรงและการขาดการพูดคุยเรื่องอารมณ์จากพ่อแม่ที่ทะเลาะกันบ่อยครั้ง ทำให้เยาวชนมีความโกรธสะสมและไม่ค่อยพูดคุยเกี่ยวกับความรู้สึกกับพ่อแม่ ซึ่งการสะสมความโกรธและการขาดช่องทางระบายทำให้เขาเลือกใช้การรังแกผู้อื่นในโลกออนไลน์เป็นวิธีง่าย ๆ ในการระบายอารมณ์ นอกจากนี้เยาวชนที่มึความรู้สึกโดดเดี่ยวและขาดการสอนเรื่องการเคารพผู้อื่น ไม่เคยได้รับการสอนให้รู้จักความเห็นอกเห็นใจหรือการจัดการกับอารมณ์ จนเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เยาวชนหันไปใช้การรังแกเพื่อนๆ เพื่อหาอำนาจและความรู้สึกว่าตัวเองมีความสำคัญ ดังนั้นการอบรมเลี้ยงดูเชิงลบและพฤติกรรมมารังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์มีความเชื่อมโยงกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นการขาดการสื่อสารและการสนับสนุน ซึ่งการที่พ่อแม่ไม่ให้ความสนใจหรือไม่พูดคุยเกี่ยวกับความรู้สึกของเยาวชน ทำให้พวกเขาหาทางระบายอารมณ์ในทางที่ไม่เหมาะสม เช่น การรังแกผู้อื่นบนโลกออนไลน์ ประเด็นการลงโทษที่รุนแรง ซึ่งการใช้วิธีการลงโทษที่รุนแรงและการทะเลาะกันในครอบครัวทำให้เยาวชนมีความโกรธสะสม ซึ่งส่งผลให้พวกเขาใช้การรังแกผู้อื่นเป็นวิธีการระบาย และประเด็นความรู้สึกโดดเดี่ยวและขาดการสอน ซึ่งการที่พ่อแม่ไม่สอนเรื่องการเคารพผู้อื่นหรือการจัดการกับอารมณ์ทำให้เยาวชนรู้สึกโดดเดี่ยวและหันไปใช้การรังแกเพื่อหาความรู้สึกมีอำนาจและการยอมรับ โดยสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนและเข้าใจความรู้สึกของเยาวชนที่สามารถช่วยป้องกันและลดการรังแกบนโลกไซเบอร์ได้

ในขณะที่เยาวชนที่เคยถูกผู้อื่นรังแกบนโลกไซเบอร์ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเชิงลบที่มีอิทธิพลต่อการรังแกบนโลกไซเบอร์ไว้ดังตัวอย่าง เช่น

“...ที่บ้านของผม พ่อแม่จะใช้คำพูดรุนแรงในการสั่งสอน ผมคิดว่าคนที่รังแกฉันบนโลกไซเบอร์ก็คงได้รับการเลี้ยงดูที่ไม่แตกต่างกัน มันเป็นการสะท้อนความเจ็บปวดในชีวิตจริงของพวกเขา และคนที่รังแกฉันบางคนดูเหมือนจะมีปัญหาเกี่ยวกับครอบครัว พวกเขาชอบพูดถึงเรื่องบ้านที่ไม่ดีหรือการทะเลาะกับพ่อแม่ ผมเลยคิดว่าพวกเขาระบายความโกรธและความไม่พอใจที่มีในบ้านด้วยการรังแกคนอื่น...”

(นางสาวปิยธิดา, นามสมมติ อายุ 20 ปี)

“...ผมเคยคิดว่าคนที่รังแกผมอาจจะมาจากครอบครัวที่ไม่ให้ความสนใจในความรู้สึกของเขาเลย ทำให้เขาต้องการทำร้ายคนอื่นเพื่อให้รู้สึกว่าเขาตัวเองมีความสำคัญ และผมยังคิดอีกว่าคนที่รังแกผมอาจจะได้รับการเลี้ยงดูที่ทำให้เขารู้สึกโดดเดี่ยวและขาดการสนับสนุนจากครอบครัว การรังแกบนโลกโซเชียลอาจจะเป็นวิธีเดียวที่เขาู้สึกว่าเขามีอำนาจบ้าง...”

(นายเจษฎา, นามสมมติ อายุ 22 ปี)

“...ฉันรู้สึกว่าการที่รังแกฉันต้องมีปัญหาเกี่ยวกับพ่อแม่แน่ๆ เพราะเขามักจะพูดถึงเรื่องการถูกลงโทษที่รุนแรง ฉันคิดว่าการรังแกคนอื่นเป็นวิธีที่เขาระบายความเจ็บปวดที่เกิดจากการเลี้ยงดูในบ้าน ซึ่งฉันคิดว่าคนที่คนรังแกฉันอาจเกิดจากการที่เขาถูกเลี้ยงดูมาในครอบครัวที่ไม่ให้ความสำคัญกับความรู้สึกและไม่เคยสอนให้เขาเคารพคนอื่น...”

(นางสาวณิณี, นามสมมติ อายุ 19 ปี)

“...คนที่รังแกผมมักจะพูดถึงเรื่องที่บ้านที่มีความเครียด ฉันคิดว่าเขาถูกเลี้ยงดูในสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยความตึงเครียด ซึ่งทำให้เขาต้องระบายความโกรธผ่านการรังแกผู้อื่น และบางครั้งผมคิดว่าคนที่รังแกผมคงไม่ได้รับการสนับสนุนทางอารมณ์จากพ่อแม่ เพราะเขามักจะพูดถึงเรื่องที่บ้านที่เต็มไปด้วยปัญหา เขาคงไม่รู้วิธีจัดการกับความรู้สึกของตัวเอง เลยเลือกที่จะทำร้ายคนอื่นแทน...”

(นายธีรภัทร, นามสมมติ อายุ 18 ปี)

“...คนที่รังแกฉันมักจะพูดถึงเรื่องพ่อแม่ที่ไม่สนใจ ฉันคิดว่าคนที่เขาถูกเลี้ยงดูแบบนี้ทำให้เขาไม่รู้ว่าควรปฏิบัติต่อคนอื่นอย่างไร เขาจึงเลือกที่จะรังแกผู้อื่น และฉันคิดว่าคนที่รังแกฉันคงเติบโตมาในครอบครัวที่มีการทะเลาะกันบ่อย เขาอาจรู้สึกว่าการทำร้ายคนอื่นบนโลกโซเชียลเป็นวิธีเดียวที่เขาสามารถควบคุมอะไรบางอย่างในชีวิตได้...”

(นางสาวพิชญ์สินี, นามสมมติ อายุ 23 ปี)

จากบทสัมภาษณ์ของเยาวชนที่เคยถูกผู้อื่นรังแกบนโลกโซเชียลดังกล่าวข้างต้นได้สะท้อนถึงความเชื่อมโยงระหว่างพฤติกรรมกรังแกบนโลกโซเชียลกับประสบการณ์ในครอบครัวของผู้รังแก โดยผู้ที่ถูกรังแกหลายคนเชื่อว่าผู้รังแกมักมาจากครอบครัวที่มีปัญหาหรือสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี เช่น การเลี้ยงดูที่ไม่สนใจความรู้สึก การถูกลงโทษอย่างรุนแรง หรือการขาดการสนับสนุนทางอารมณ์ ทำให้พวกเขาแสดงออกด้วยการทำร้ายผู้อื่นเพื่อระบายความเครียด ความโกรธ หรือความเจ็บปวดภายใน การรังแกจึงเป็นเสมือนการสะท้อนปัญหาที่พวกเขาประสบในชีวิตจริง ผู้ถูกรังแกจึงมองว่าการรังแกไม่ได้เกิดจากความเกลียดชังส่วนตัว แต่เป็นการระบายความไม่พอใจที่สะสมมาจากสภาพแวดล้อมในครอบครัวที่มีปัญหา ทั้งนี้ผู้ที่ถูกรังแกยังมองว่าพฤติกรรมกรังแกอาจเป็นวิธีเดียวที่ผู้รังแกสามารถรู้สึกว่ามีอำนาจหรือการควบคุมในชีวิตที่ขาดความมั่นคงจากครอบครัวของตน นอกจากนี้เยาวชนที่ถูกรังแกยังเชื่ออีกว่าผู้รังแกมักมาจากครอบครัวที่ขาดความอบอุ่น มีการเลี้ยงดูที่ไม่ดี หรือประสบกับความเครียดและปัญหาภายในบ้าน ส่งผลให้พวกเขามีความโกรธ ความเจ็บปวด หรือความรู้สึกไม่พอใจที่สะสมอยู่ภายใน ซึ่งการรังแกคนอื่นบนโลกโซเชียลเป็นการสะท้อนถึงความเจ็บปวดและความทุกข์ที่ผู้รังแกได้รับจากครอบครัว เช่น การถูกละเลยหรือการถูกลงโทษอย่างรุนแรง พวกเขาอาจไม่ได้รับความสนใจจากพ่อแม่หรือขาดการสนับสนุนทางอารมณ์ ทำให้รู้สึกโดดเดี่ยวและไม่มีความสำคัญในชีวิตจริง การรังแกคนอื่นจึงกลายเป็นช่องทางที่ผู้รังแกสามารถระบายความรู้สึกเหล่านี้ออกมา และยังเป็นวิธีที่พวกเขาใช้เพื่อสร้างความรู้สึกว่ามีอำนาจหรือสามารถควบคุมสถานการณ์บางอย่างได้รวมทั้งเยาวชนที่ถูกรังแกจึงมองว่าการกระทำของผู้รังแกไม่ได้เกิดจากความเกลียดชังที่มีต่อเหยื่อเป็นการส่วนตัว แต่เป็นการระบายความไม่พอใจ ความเครียด และปัญหาทางอารมณ์ที่สะสมมาจากชีวิตครอบครัวที่มีปัญหา พวกเขาเชื่อว่าการรังแกเป็นเพียงปฏิกิริยาตอบสนองต่อความเจ็บปวดที่ผู้รังแกประสบในชีวิตจริง ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสม ความตึงเครียดในบ้าน หรือการขาดความรักและการดูแลจากพ่อแม่ ดังนั้นการชี้ให้เห็นถึงความซับซ้อนของพฤติกรรมกรังแกบนโลกโซเชียล ซึ่งอาจเกิดจากปัจจัยทางสังคมและครอบครัวมากกว่าที่จะเป็นเพียงการกระทำที่ไม่มีเหตุผล การทำความเข้าใจถึงปัจจัยเหล่านี้จะช่วยให้เห็นใจและหาวิธีแก้ไขปัญหกรังแกได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

นอกจากนี้ยังมีข้อมูลสนับสนุนจากพ่อแม่ผู้ปกครองของเยาวชนที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเชิงลบที่มีอิทธิพลต่อการรังแกบนโลกโซเชียลมีเดีย ตัวอย่าง เช่น

“...บางครั้งผมก็ใช้คำพูดแรงๆ กับลูกเพื่อให้เขารู้ว่าอะไรถูกผิด แต่พอมาคิดดู ผมสงสัยว่ามันอาจจะทำให้เขาเรียนรู้วิธีใช้ความรุนแรงในการจัดการกับคนอื่น และบางครั้งผมเคยตีลูกเมื่อเขาทำผิด แต่หลังจากนั้นกลับรู้สึกว่าการตีกลายเป็นคนก้าวร้าวมากขึ้น ผมเริ่มคิดว่าเขาอาจจะเอาพฤติกรรมนี้ไปใช้กับคนอื่นในอินเทอร์เน็ต...”

(นายสมชาย, นามสมมติ อายุ 45 ปี)

“...ฉันมักจะไม่สนใจเวลาลูกโกรธหรือเสียใจ เพราะคิดว่ามันเป็นเรื่องเล็ก แต่พอมารู้ว่าลูกไประบายความโกรธในโลกออนไลน์ ฉันถึงเข้าใจว่าการไม่สนใจอารมณ์ของเขาอาจทำให้เขาหาทางออกที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งการที่ฉันไม่ให้ความสำคัญกับความรู้สึกของลูก อาจทำให้เขารู้สึกว่าเขาต้องไปแสวงหาความสำคัญจากการทำให้คนอื่นรู้สึกแย่ในโลกโซเชียล...”

(นางจิตราดา, นามสมมติ อายุ 44 ปี)

“...ฉันเคยลงโทษลูกด้วยการตัดขาดจากความรัก เพื่อให้เขารู้สึกผิด แต่เมื่อได้ยินว่าลูกไปทำร้ายคนอื่นในอินเทอร์เน็ต ฉันถึงรู้ว่าการกระทำของฉันอาจทำให้เขากลายเป็นคนที่ต้องการทำให้คนอื่นรู้สึกเหมือนเขา รวมทั้งฉันมักใช้วิธีตำหนิลูกเสียงดังเมื่อเขาทำผิด ซึ่งบางทีอาจทำให้เขาคิดว่าการใช้คำพูดรุนแรงเป็นวิธีที่ถูกต้องในการสื่อสารและแก้ปัญหา...”

(นางพรณี, นามสมมติ อายุ 47 ปี)

“...ผมเคยสอนลูกให้แข็งแรงไม่ให้ใครมาทำร้ายได้ แต่ผมไม่ได้คิดว่ามันอาจทำให้เขาแข็งแกร่งและเริ่มใช้ความรุนแรงกับคนอื่นในโลกออนไลน์ และผมคิดว่าเมื่อผมไม่สนใจลูกและปล่อยให้เขาอยู่กับอินเทอร์เน็ตมากเกินไป มันทำให้เขาเรียนรู้ที่จะใช้มันเป็นเครื่องมือในการทำร้ายคนอื่น...”

(นายสุนทร, นามสมมติ อายุ 55 ปี)

“...ผมไม่เคยสอนลูกเรื่องความสำคัญของการเคารพความรู้สึกของคนอื่น จนมารู้ว่าเขาใช้โซเชียลมีเดียเพื่อทำร้ายจิตใจคนอื่น ผมเริ่มคิดว่าผมอาจทำให้เขาไม่เห็นความสำคัญของการเคารพคนอื่น และผมเคยบอกลูกว่าโลกนี้มันโหดร้ายและเขาต้องปกป้องตัวเอง แต่ไม่เคยสอนเขาว่าการปกป้องตัวเองไม่ใช่การทำร้ายคนอื่น ผมกลัวว่านี่จะเป็นสิ่งที่ทำให้ลูกไปกลั่นแกล้งคนในโลกโซเชียล...”

(นายนาหวา, นามสมมติ อายุ 57 ปี)

จากบทสัมภาษณ์ของพ่อแม่ผู้ปกครองดังกล่าวข้างต้นได้สะท้อนให้เห็นถึงมุมมองและความตระหนักของพ่อแม่ผู้ปกครองเกี่ยวกับวิธีการเลี้ยงดูที่อาจมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการรังแกบนโลกโซเชียลมีเดีย พ่อแม่แต่ละคนต่างสะท้อนให้เห็นถึงผลกระทบของการใช้วิธีการเลี้ยงดูเชิงลบ เช่น การใช้คำพูดรุนแรง การลงโทษทางร่างกาย การตัดขาดจากความรัก และการไม่สนใจอารมณ์ของลูก ซึ่งอาจเป็นปัจจัยที่นำไปสู่พฤติกรรมการรังแกบนโลกโซเชียลมีเดียของลูกได้ ซึ่งพ่อแม่บางคนต่างยอมรับว่าการใช้ความรุนแรงในการสอนลูก ไม่ว่าจะเป็นคำพูดหรือการลงโทษทางร่างกาย อาจทำให้ลูกของพวกเขากลายเป็นคนก้าวร้าวมากขึ้น และอาจนำไปสู่การใช้ความรุนแรงกับผู้อื่นบนโลกออนไลน์ ซึ่งการไม่สนใจลูกและปล่อยให้เขาใช้เวลามากเกินไปในอินเทอร์เน็ตอาจทำให้ลูกเรียนรู้ที่จะใช้มันเป็นเครื่องมือในการทำร้ายผู้อื่น ในขณะที่พ่อแม่อีกบางส่วนได้สะท้อนถึงความสำคัญของการใส่ใจอารมณ์ของลูก ซึ่งการไม่สนใจความรู้สึกของลูกเมื่อเขาโกรธหรือเสียใจ อาจทำให้ลูกของเธอไปแสวงหาความสำคัญผ่านการทำให้คนอื่นรู้สึกแย่บนโลกโซเชียลมีเดีย การลงโทษลูกด้วยการตัดขาดจากความรักหรือใช้คำพูดรุนแรง อาจทำให้ลูกเชื่อว่าการใช้คำพูดรุนแรงเป็นวิธีที่ถูกต้องในการแก้ปัญหา และทำให้ลูกกลายเป็นคนที่ต้องการทำให้คนอื่นรู้สึกเหมือนกับตนเองผ่านการรังแกในโลกโซเชียลมีเดีย นอกจากนี้พ่อแม่อีกบางส่วนกลับตระหนักถึงความละเอียดในการสอนลูกเกี่ยวกับการเคารพความรู้สึกของคนอื่น โดยเล่าว่าเขาไม่เคยสอนลูกถึงความสำคัญของการเคารพผู้อื่น ซึ่งทำให้ลูกของเขาใช้โซเชียลมีเดียเพื่อทำร้ายจิตใจคนอื่น นอกจากนี้เขาเคยบอกลูกว่าโลกนี้โหดร้ายและเขาต้องปกป้องตัวเอง แต่ไม่เคยสอนลูกว่า

การปกป้องตัวเองไม่ใช่การทำร้ายคนอื่น นี่เป็นสิ่งที่เขากังวลว่าอาจทำให้ลูกของเขาถลันแกลังคนในโลกไซเบอร์ ซึ่งผลจากการสะท้อนดังกล่าวนี้ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างการเลี้ยงดูและพฤติกรรมของลูกในโลกไซเบอร์ ซึ่งเป็นสิ่งที่พ่อแม่หลายคนอาจไม่ได้ตระหนักถึงในตอนแรก แต่เมื่อลูกเริ่มแสดงพฤติกรรมการรังแกบนโลกไซเบอร์ พวกเขาจะเริ่มมองเห็นว่าการกระทำและวิธีการเลี้ยงดูของตนเองอาจมีส่วนในการสร้างพฤติกรรมเหล่านี้ขึ้นมา พ่อแม่ผู้ปกครองเหล่านี้ได้เรียนรู้ว่าการใส่ใจในอารมณ์และความรู้สึกของลูก การใช้วิธีการที่อ่อนโยนและเคารพในความรู้สึกของกันและกัน มีความสำคัญอย่างยิ่งในการป้องกันไม่ให้ลูกพัฒนาเป็นผู้รังแกในโลกไซเบอร์ ดังนั้นความจำเป็นในการเลี้ยงดูที่ไม่เพียงแต่ให้ความสนใจในพฤติกรรมภายนอกของลูก แต่ยังต้องเข้าใจและสนับสนุนอารมณ์และความรู้สึกภายในของลูกด้วย เพื่อให้พวกเขาเติบโตขึ้นมาเป็นคนที่มีความรับผิดชอบและสามารถจัดการกับอารมณ์และความรู้สึกของตนเองได้อย่างเหมาะสม การเลี้ยงดูในเชิงบวกที่เน้นการเคารพและเข้าใจความรู้สึกของลูกจึงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้เยาวชนเติบโตขึ้นมาเป็นคนที่มีความเห็นอกเห็นใจและไม่ใช้ความรุนแรงในโลกไซเบอร์หรือในชีวิตจริง

ในขณะที่นักวิชาการมีมุมมองและให้ข้อมูลเกี่ยวกับจิตลักษณะเชิงลบที่มีอิทธิพลต่อการรังแกบนโลกไซเบอร์ไว้ดังตัวอย่าง เช่น

“...การเลี้ยงดูที่ขาดความเอาใจใส่และการไม่ให้คุณค่ากับความรู้สึกของเยาวชน สามารถสร้างความรู้สึกที่ตนเองไม่มีค่าและทำให้เยาวชนพยายามสร้างอำนาจและการยอมรับผ่านการรังแกในโลกไซเบอร์ และการที่พ่อแม่ไม่สอนเยาวชนให้เข้าใจถึงผลกระทบของการกระทำของตนต่อผู้อื่น อาจทำให้เยาวชนไม่รู้สึกถึงความผิดในการทำร้ายคนอื่น ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการรังแกในโลกไซเบอร์...”

(นายวทัณญ, นามสมมติ อายุ 50 ปี)

“...เยาวชนที่ถูกกลั่นแกล้งด้วยวิธีการที่รุนแรงหรือไม่เหมาะสมอาจพัฒนาความเจ็บปวดและโกรธเคืองที่อาจนำไปสู่การรังแกบนโลกไซเบอร์เพื่อระบายความรู้สึกเหล่านี้ ในขณะที่เยาวชนที่ครอบครัวใช้คำพูดรุนแรงและข่มขู่มักนำพฤติกรรมนี้ไปใช้ในโลกไซเบอร์ ซึ่งยิ่งเป็นการส่งเสริมพฤติกรรมการรังแก...”

(นายสุพรรณ, นามสมมติ อายุ 52 ปี)

“...การที่เยาวชนไม่ได้รับความสนใจจากพ่อแม่และรู้สึกถูกทอดทิ้ง อาจทำให้เขาหันไปหาความสนใจจากคนอื่นในโลกออนไลน์ และในบางกรณีอาจทำให้เขาเลือกที่จะใช้วิธีการรังแกเพื่อดึงดูดความสนใจ และการใช้วิธีการเลี้ยงดูที่ขาดความอ่อนโยนและการลงโทษที่รุนแรง อาจทำให้เยาวชนเรียนรู้ที่จะจัดการกับความขัดแย้งด้วยการทำร้ายผู้อื่น ซึ่งสามารถแสดงออกผ่านการรังแกในโลกไซเบอร์ได้...”

(นางสาวจิราภรณ์, นามสมมติ อายุ 44 ปี)

“...เมื่อเยาวชนโตขึ้นในครอบครัวที่มีความเครียดและความตึงเครียดสูง การที่พวกเขาไม่สามารถจัดการกับความรู้สึกของตนเองอาจนำไปสู่การระบายอารมณ์ด้วยการรังแกผู้อื่นในโลกไซเบอร์ และเยาวชนที่ถูกเลี้ยงดูในสภาพแวดล้อมที่ใช้ความรุนแรงมักจะเรียนรู้อะไรเกี่ยวกับการแก้ปัญหาด้วยการใช้กำลังหรือการกดขี่เป็นสิ่งที่ยอมรับได้ ซึ่งเมื่อโตขึ้น พวกเขาอาจนำพฤติกรรมนี้ไปใช้ในโลกไซเบอร์...”

(นางสาวจิตติมา, นามสมมติ อายุ 55 ปี)

“...การเลี้ยงดูที่ขาดความอบอุ่นและการใช้คำพูดรุนแรงกับเยาวชน สามารถสร้างความรู้สึกไม่มั่นคงในตัวเยาวชน ซึ่งอาจนำไปสู่การแสดงออกที่ก้าวร้าวหรือพฤติกรรมการรังแกในโลกไซเบอร์ ซึ่งการที่พ่อแม่ไม่ให้ความสำคัญกับความรู้สึกของลูกและไม่สอนให้เคารพคนอื่น อาจทำให้เยาวชนขาดความเข้าใจในเรื่องของขอบเขตส่วนบุคคลและการเคารพผู้อื่น ซึ่งเป็นปัจจัยที่นำไปสู่การรังแกในโลกไซเบอร์...”

(นายประสิทธิ์, นามสมมติ อายุ 48 ปี)

จากบทสัมภาษณ์ของนักวิชาการดังกล่าวข้างต้น ได้สะท้อนให้เห็นความเชื่อมโยงระหว่างการอบรมเลี้ยงดูเชิงลบ และพฤติกรรมการรังแกบนโลกไซเบอร์ โดยเยาวชนที่ขาดความเอาใจใส่และการไม่ให้คุณค่ากับความรู้สึกของตนเอง ทำให้เยาวชนมีความรู้สึกด้อยค่าและพยายามแสวงหาความสำคัญผ่านการรังแกบนโลกไซเบอร์ การที่พ่อแม่ไม่สอนเยาวชนถึงผลกระทบของการกระทำของตนต่อผู้อื่นทำให้เยาวชนไม่รู้สึกถึงความผิดของตนเองในพฤติกรรมการรังแก รวมทั้งเยาวชนที่ถูกลงโทษที่รุนแรงและการใช้คำพูดรุนแรงสามารถทำให้เยาวชนเกิดความเจ็บปวดและโกรธ ซึ่งพวกเขาอาจใช้วิธีการรังแกเพื่อระบายความรู้สึกเหล่านี้ในโลกไซเบอร์ การขาดการสอนถึงความสำคัญของการสื่อสารที่สร้างสรรค์ส่งเสริมพฤติกรรม การรังแก นอกจากนี้เยาวชนที่ถูกทอดทิ้งและไม่ให้ความสนใจอาจทำให้เยาวชนหาความสนใจจากโลกออนไลน์ ซึ่งบางครั้งอาจเลือกใช้การรังแกเพื่อดึงดูดความสนใจ การใช้วิธีการเลี้ยงดูที่ขาดความอ่อนโยนและการลงโทษที่รุนแรงสามารถทำให้เยาวชนเรียนรู้การจัดการกับความขัดแย้งด้วยการทำร้ายผู้อื่น และเยาวชนที่มีความเครียดและความตึงเครียดในครอบครัว โดยเยาวชนที่เติบโตในครอบครัวที่มีความเครียดสูงและความตึงเครียดอาจไม่สามารถจัดการกับความรู้สึกของตนเองได้ ส่งผลให้พวกเขาระบายอารมณ์ผ่านการรังแกในโลกไซเบอร์ เยาวชนที่ได้รับการเลี้ยงดูในสภาพแวดล้อมที่ใช้ความรุนแรงมักจะเรียนรู้ว่าการใช้กำลังเป็นวิธีที่ยอมรับได้ในการแก้ปัญหา ซึ่งนำไปสู่พฤติกรรมการรังแกในโลกไซเบอร์ รวมทั้งเยาวชนที่ขาดความอบอุ่นและการใช้คำพูดรุนแรงทำให้เยาวชนรู้สึกไม่มั่นคง ซึ่งอาจนำไปสู่พฤติกรรมการรังแกบนโลกไซเบอร์ การที่พ่อแม่ไม่ให้ความสำคัญกับความรู้สึกของลูกและไม่สอนการเคารพผู้อื่นทำให้เยาวชนขาดความเข้าใจในเรื่องของขอบเขตส่วนบุคคลและการเคารพผู้อื่น ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่การรังแก ดังนั้นจะเห็นได้ว่าพฤติกรรมการรังแกบนโลกไซเบอร์มักเชื่อมโยงกับรูปแบบการเลี้ยงดูเชิงลบที่เยาวชนได้รับ โดยเฉพาะการขาดความอบอุ่นและความสนใจจากพ่อแม่อาจทำให้เยาวชนรู้สึกถูกทอดทิ้ง และหาทางแสดงออกผ่านการรังแกในโลกออนไลน์เพื่อดึงดูดความสนใจหรือความสำคัญที่พวกเขาขาดในชีวิตจริง การใช้วิธีการลงโทษที่รุนแรงหรือการใช้คำพูดรุนแรงในครอบครัวสามารถทำให้เยาวชนเรียนรู้การแก้ปัญหาด้วยความรุนแรง ซึ่งอาจนำไปสู่การแสดงออกพฤติกรรมการรังแกในโลกไซเบอร์ และการที่พ่อแม่ไม่สอนให้เยาวชนเข้าใจถึงผลกระทบของการกระทำของตนต่อผู้อื่นทำให้เยาวชนไม่รู้สึกถึงความผิดของพฤติกรรมรังแก ซึ่งเป็นการขาดการอบรมที่อาจนำไปสู่พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในโลกไซเบอร์ อย่างไรก็ตามการเลี้ยงดูที่ขาดความเอาใจใส่และการใช้วิธีการที่ไม่เหมาะสมในการจัดการกับเยาวชนมีผลกระทบต่อพฤติกรรมของเยาวชนในโลกไซเบอร์ โดยเฉพาะในด้านารรังแก ซึ่งทำให้จำเป็นต้องมีการดูแลและการสอนที่ถูกต้องเพื่อป้องกันพฤติกรรมเชิงลบเหล่านี้

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าการอบรมเลี้ยงดูเชิงลบของเยาวชนที่ได้รับจากครอบครัวสามารถส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการรังแกบนโลกไซเบอร์ในหลายด้าน โดยทำให้เยาวชนขาดความอบอุ่นและการสนับสนุน การได้รับความรุนแรงหรือการลงโทษอย่างรุนแรง การขาดการควบคุมและการดูแล การขาดการสร้างค่านิยมและทัศนคติที่ดี และการเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ทั้งนี้เพราะว่าการอบรมเลี้ยงดูเชิงลบในครอบครัวส่งผลทำให้เยาวชนขาดความอบอุ่นและการสนับสนุนทางอารมณ์ การได้รับความรุนแรงหรือการลงโทษที่รุนแรง การขาดการควบคุมและการดูแล การขาดการสร้างค่านิยมและทัศนคติที่ดี และการเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม โดยการเลี้ยงดูเชิงลบในรูปแบบการควบคุมที่เผด็จการหรือการปล่อยปละละเลยอาจทำให้บุตรหลานรู้สึกว่ามีอิสระ ไม่สามารถแสดงตัวตนที่แท้จริงได้ และต้องปฏิบัติตามระเบียบที่เคร่งครัดอย่างไม่มีข้อยกเว้น หากฝ่าฝืนอาจถูกลงโทษอย่างรุนแรง ซึ่งส่งผลให้เด็กพยายามลดความรู้สึกดังกล่าวด้วยการแสดงออกผ่านพฤติกรรมก้าวร้าวในโลกไซเบอร์ (Wright & Li, 2021) นอกจากนี้การอบรมเลี้ยงดูที่เน้นความรุนแรงหรือขาดการสื่อสารในครอบครัว ยังสามารถทำให้บุตรหลานเกิดความเก๋กต ไม่ไว้วางใจผู้อื่น มองโลกในแง่ลบ และไม่สามารถปรับตัวเข้าสังคมได้ ซึ่งนำไปสู่พฤติกรรมการแสดงออกในรูปแบบที่ก้าวร้าวหรือขัดแย้ง (Hinduja & Patchin, 2018) เมื่อบุตรหลานได้รับประสบการณ์การเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสม เช่น การถูกรังแกอย่างไม่ยุติธรรม ขาดความรัก และการสนับสนุนจากครอบครัว บุตรหลานอาจมีพฤติกรรมตอบสนองต่อสังคมในเชิงลบ เช่น การแสดงพฤติกรรมการรังแกบนโลกไซเบอร์ โดยเฉพาะหากเยาวชนได้รับการยอมรับหรือเห็นว่าพฤติกรรมดังกล่าวได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มเพื่อนหรือสังคมออนไลน์ พวกเขามักจะเพิ่มความรุนแรงของพฤติกรรมการรังแกนั้น (Kowalski et al., 2014) ดังนั้นการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่

มีความสำคัญต่อบุคลิกภาพ อุนิสัยใจคอ การแสดงพฤติกรรม และพัฒนาการของบุตรหลานเป็นอย่างมาก ซึ่งถ้าเด็ก ๆ ได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสมและไม่ถูกไม่ควรกับสภาวะการณ์ก็จะส่งผลต่อพัฒนาการทางบุคลิกภาพที่ไม่พึงประสงค์ ที่ไม่ดี และที่ขัดกับบรรทัดฐานทางสังคม จนเป็นปัญหาในการปรับตัวและส่งผลทำให้เกิดปัญหาในการแสดงออกทางพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ได้อย่างง่ายดายเช่นเดียวกัน (Laeheem, 2014)

นอกจากนี้ผลการศึกษาดังกล่าวยังแสดงให้เห็นว่าหากเยาวชนได้รับการอบรมเลี้ยงดูเชิงลบจากครอบครัวจะส่งผลให้เยาวชนมีพฤติกรรมการรังแกบนโลกไซเบอร์เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากครอบครัวที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบเผด็จการ บิดามารดามีความเข้มงวดจึงส่งผลให้ลูกมีการเรียกร้องสูง แต่บิดามารดาจะไม่ตอบสนองความต้องการของลูกโดยสิ้นเชิง บิดามารดามีการจัดระบบควบคุมและวางกฎเกณฑ์ให้ลูกปฏิบัติตามอย่างเข้มงวดโดยมีการอธิบายถึงเหตุผลของสิ่งที่ตนกระทำกับลูกน้อยมากหรือบางครั้งอาจจะไม่มีการอธิบายเลย ซึ่งเด็กต้องยอมรับในคำพูดของบิดามารดาว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสมเสมอ อีกทั้งบิดามารดายังมีการใช้อำนาจควบคุมโดยวิธีบังคับและลงโทษเมื่อเด็กไม่ทำตามความคาดหวังของบิดามารดา บิดามารดามักจะห่างเหิน และปฏิเสธเด็ก ดังผลการศึกษาที่ชี้ให้เห็นว่าการอบรมเลี้ยงดูเชิงลบในครอบครัวมีความสัมพันธ์โดยตรงกับพฤติกรรมการรังแกบนโลกไซเบอร์ของเยาวชน โดยเฉพาะในครอบครัวที่บิดามารดาใช้วิธีการเลี้ยงดูแบบเผด็จการหรือปล่อยปละละเลย บิดามารดาที่มีความเข้มงวดมากเกินไปมักกำหนดกฎระเบียบที่เคร่งครัดโดยไม่มีการอธิบายเหตุผลที่ชัดเจน ทำให้เยาวชนต้องปฏิบัติตามคำสั่งโดยปราศจากความเข้าใจ เมื่อเด็กไม่สามารถแสดงตัวตนหรือความคิดเห็นได้ พวกเขาอาจรู้สึกโดดเดี่ยว ไร้อำนาจ และขาดความอบอุ่น ซึ่งส่งผลให้เด็กบางคนหาวิธีลดความกดดันและความคับข้องใจด้วยการรังแกผู้อื่นในโลกไซเบอร์ (Hinduja & Patchin, 2018; Wright & Li, 2021) นอกจากนี้การเลี้ยงดูที่ขาดความใส่ใจ เช่น การปล่อยปละละเลย และการปฏิเสธการสนับสนุนทางอารมณ์ ทำให้เด็กมีแนวโน้มพัฒนาความเก็บกด ไม่ไว้วางใจผู้อื่น มองโลกในแง่ลบ และขาดทักษะการปรับตัวทางสังคม ผลลัพธ์เหล่านี้ทำให้พวกเขากลายเป็นผู้แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวในโลกออนไลน์ ซึ่งเป็นกระบวนการความตึงเครียดและความอึดอัดที่สะสมจากการเลี้ยงดูที่ไม่เหมาะสม (Kowalski et al., 2014) การเลี้ยงดูเชิงลบยังส่งผลให้เยาวชนเกิดประสบการณ์เชิงลบในครอบครัว เช่น การถูกปฏิบัติอย่างไม่ยุติธรรม การขาดความรัก และการลงโทษอย่างรุนแรง เด็กที่มีประสบการณ์เช่นนี้มักมีแนวโน้มแสดงพฤติกรรมการโต้ตอบที่ไม่พึงประสงค์ทั้งในครอบครัวและในสังคมออนไลน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากพวกเขาได้รับการสนับสนุนหรือยอมรับจากกลุ่มเพื่อนในพฤติกรรมเหล่านั้น อาจกระตุ้นให้พฤติกรรมการรังแกบนโลกไซเบอร์เพิ่มความรุนแรงและเกิดซ้ำอย่างต่อเนื่อง (Baldwin & Dadds, 2020; Wright & Li, 2021) และการปล่อยปละละเลยในครอบครัวทำให้เยาวชนไม่ได้รับการดูแลและสนับสนุนจากพ่อแม่ส่งผลให้เด็กหันไปพึ่งพาสังคมออนไลน์เพื่อหาความยอมรับและการสนับสนุนจากกลุ่มเพื่อน โดยเยาวชนที่รู้สึกโดดเดี่ยวในครอบครัวมีความเสี่ยงที่จะกลายเป็นทั้งผู้กระทำและผู้ถูกกระทำในบริบทของการรังแกบนโลกไซเบอร์ (Murray, Van Harmelen, & Boyes., 2020; Hosozawa, Bann, & Asher, 2021) ดังนั้นการอบรมเลี้ยงดูเชิงลบของพ่อแม่มีผลต่อการเสริมสร้างบุคลิกภาพทางลบทัศนคติเชิงลบ และการแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และที่ขัดกับบรรทัดฐานทางสังคมของบุตรหลานเป็นอย่างมาก (Laeheem, 2014)

รวมทั้งการอบรมเลี้ยงดูเชิงลบมีอิทธิพลอย่างมากต่อพฤติกรรมของเยาวชน การขาดการสนับสนุนและความอบอุ่นจากครอบครัวเป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่พฤติกรรมการรังแกบนโลกไซเบอร์ เนื่องจากเยาวชนที่เติบโตในสภาพแวดล้อมที่ขาดความสนใจจากครอบครัวอาจรู้สึกว่าตนเองไม่มีค่า ซึ่งตรงกับแนวคิดของ Bandura (1977) ในทฤษฎีการเรียนรู้จากการสังเกต (Social Learning Theory) ที่กล่าวว่าเด็กที่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว เช่น การด่าว่าหรือการใช้อารมณ์รุนแรงในครอบครัว มักจะนำพฤติกรรมดังกล่าวมาใช้ในการสื่อสารกับผู้อื่นในโลกออนไลน์ นอกจากนี้ ยังพบว่าการเลี้ยงดูที่ขาดการเอาใจใส่ส่งผลให้เยาวชนพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ (self-esteem) และมักมองหาการยอมรับจากสังคมผ่านการกระทำที่ไม่เหมาะสม เช่น การรังแกผู้อื่นในโลกไซเบอร์ เพื่อเป็นการแสดงอำนาจหรือควบคุมผู้อื่น (Kalaitzaki & Birtchnell, 2014) ซึ่งการใช้ความรุนแรงในกระบวนการเลี้ยงดูมีผลกระทบต่อบุคลิกภาพของเยาวชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลงโทษทางร่างกายหรือการใช้คำพูดที่รุนแรง ซึ่งสามารถสร้างความรู้สึกแค้นหรือโกรธสะสมในจิตใจของเยาวชน ทำให้เยาวชนพยายามระบายความรู้สึกดังกล่าวผ่านพฤติกรรมก้าวร้าว เช่น การรังแกบนโลกไซเบอร์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Espelage et al. (2013) ที่พบว่าเยาวชนที่เติบโตมาในครอบครัวที่มีการใช้ความรุนแรงมีแนวโน้มสูงที่จะพัฒนาเป็นผู้รังแกผู้อื่น โดยเฉพาะผ่านช่องทางออนไลน์ เนื่องจากพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงนั้นสามารถถูกเห็นว่าเป็นวิธีการแสดง

อำนาจและควบคุมผู้อื่นได้ ทั้งนี้ พบว่าเยาวชนที่ได้รับการเลี้ยงดูโดยขาดการอบรมถึงผลกระทบของการกระทำต่อผู้อื่นมักจะ
ไม่มีความเข้าใจถึงการกระทำที่เหมาะสมและความรับผิดชอบทางสังคม ซึ่งเป็นปัจจัยที่นำไปสู่การรังแกผู้อื่นโดยไม่คิดถึงผลที่
เกิดขึ้นกับผู้อื่น (Baumrind, 1991) ดังนั้นเยาวชนที่อยู่ในครอบครัวที่มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น การใช้คำพูดเชิงลบ
หรือการละเลยการดูแลจากพ่อแม่ มีแนวโน้มที่จะนำพฤติกรรมดังกล่าวไปใช้ในสังคมออนไลน์ ซึ่งตรงกับงานวิจัยของ
Litwiller & Brausch (2013) ที่ชี้ให้เห็นว่าการขาดการควบคุมดูแลและการสร้างค่านิยมที่ดีในครอบครัวทำให้เยาวชนสามารถ
นำพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมเข้าสู่สังคมโลกไซเบอร์ได้ง่ายขึ้น อีกทั้งการเข้าถึงสื่อออนไลน์อย่างไม่มีกรควบคุมยังทำให้เยาวชน
เลียนแบบพฤติกรรมที่เห็นจากอินเทอร์เน็ต เช่น การใช้คำพูดรุนแรงและการล้อเลียน ซึ่งอาจมีผลทำให้เกิดการกระทำ
การรังแกบนโลกไซเบอร์ที่รุนแรงมากขึ้น

อย่างไรก็ตามผลการวิจัยดังกล่าวยังสะท้อนให้เห็นถึงมิติที่ซับซ้อนของการพัฒนาพฤติกรรมเชิงลบซึ่งเชื่อมโยงกับ
การเลี้ยงดูของผู้ปกครองอย่างใกล้ชิด โดยการเลี้ยงดูที่มีการใช้ความรุนแรง การละเลย และการขาดความอบอุ่น อาจเป็น
ปัจจัยเสี่ยงที่นำไปสู่พฤติกรรมรังแกบนโลกไซเบอร์ ซึ่งการเลี้ยงดูที่ขาดความอบอุ่นและการสนับสนุนทางอารมณ์อาจทำให้
เยาวชนมีพฤติกรรมที่แสดงถึงความไม่พึงพอใจและความรู้สึกถูกทอดทิ้ง ดังผลการวิจัยที่สะท้อนให้เห็นถึงมิติที่ซับซ้อนของการ
พัฒนาพฤติกรรมเชิงลบที่มีความเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับการเลี้ยงดูในครอบครัว การเลี้ยงดูที่มีการใช้ความรุนแรง การละเลย
หรือการขาดความอบอุ่น ถือเป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญที่อาจนำไปสู่พฤติกรรมรังแกบนโลกไซเบอร์ การขาดความอบอุ่นและ
การสนับสนุนทางอารมณ์ในครอบครัว ส่งผลให้เยาวชนรู้สึกถึงความไม่พึงพอใจในตนเองและความโดดเดี่ยว ซึ่งเป็นแรงกระตุ้น
ที่สำคัญต่อการแสดงออกเชิงลบในพื้นที่ออนไลน์ (Wright & Li, 2021) เด็กที่ขาดความรักและการยอมรับจากครอบครัวมัก
พยายามแสดงอารมณ์ที่สะสมอยู่ภายในในรูปแบบพฤติกรรมก้าวร้าว โดยพื้นที่ออนไลน์ที่มีลักษณะเปิดและขาดการควบคุม
กลายเป็นช่องทางที่พวกเขาสามารถทำการเหล่านี้ได้โดยไม่ต้องเผชิญการตอบโต้โดยตรง (Baldwin & Dadds, 2020)
เยาวชนที่รู้สึกถูกทอดทิ้งในครอบครัวมีแนวโน้มพัฒนาพฤติกรรมรังแกบนโลกไซเบอร์มากขึ้น เพราะมองว่าการกระทำ
เหล่านี้ช่วยเติมเต็มความรู้สึกควบคุมหรืออำนาจที่พวกเขาขาดในชีวิตจริง (Hinduja & Patchin, 2018) การเลี้ยงดูที่ขาดความ
อบอุ่นและการสนับสนุนทางอารมณ์ยังถูกระบุว่าเป็นตัวกระตุ้นสำคัญต่อการพัฒนาพฤติกรรมรังแกในโลกไซเบอร์
ซึ่งเยาวชนที่ไม่ได้รับการดูแลอย่างเพียงพอจากครอบครัวมักมองหาการยอมรับจากสังคมออนไลน์ ซึ่งในบางกรณีอาจนำไปสู่
การพัฒนาพฤติกรรมเชิงลบเพื่อดึงดูดความสนใจหรือได้รับการยอมรับจากเพื่อนในกลุ่ม (Murray, Van Harmelen,
& Boyes., 2020) การเลี้ยงดูที่ขาดความอบอุ่นและการดูแลเอาใจใส่มีแนวโน้มสูงที่จะส่งเสริมให้เยาวชนพัฒนาเป็นผู้รังแกใน
โลกไซเบอร์ (Field, 2006; Christine, 2008) และ การใช้ความรุนแรงและการลงโทษที่รุนแรงในครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นทาง
ร่างกายหรือทางวาจา สามารถสร้างความเจ็บปวดและความโกรธระสุมในจิตใจของเยาวชน ซึ่งอาจนำไปสู่การแสดงพฤติกรรม
ก้าวร้าวในรูปแบบต่าง ๆ งานวิจัยของ Espelage et al. (2013) และ Lefler & Cohen (2014) แสดงให้เห็นว่าเยาวชนที่ได้รับ
การเลี้ยงดูโดยการใช้ความรุนแรงมีแนวโน้มสูงที่จะตอบโต้ผู้อื่นในลักษณะที่รุนแรงและไม่เหมาะสมในโลกออนไลน์ การใช้
ความรุนแรงเพื่อเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาในครอบครัวสามารถถูกเรียนรู้และนำไปปรับใช้ในสังคมออนไลน์ เช่น การข่มขู่
และการสร้างความอับอายให้กับผู้อื่น งานวิจัยชี้ให้เห็นว่าเยาวชนที่เผชิญกับการลงโทษอย่างรุนแรงในครอบครัวมักจะมีชก
ทักษะการจัดการกับอารมณ์ที่เหมาะสม จึงมักหันไปใช้การรังแกผู้อื่นเป็นช่องทางระบายความรู้สึก นอกจากนี้เยาวชนที่เติบโต
มาในครอบครัวที่มีการปล่อยปละละเลยและขาดการดูแลเอาใจใส่ มักจะมีทักษะการจัดการพฤติกรรมของตนเอง และไม่มี
ความเข้าใจถึงการกระทำที่เหมาะสมต่อผู้อื่น งานวิจัยของ Litwiller & Brausch (2013) แสดงให้เห็นว่าเยาวชนที่ขาด
การสอนให้รู้จักการเคารพสิทธิของผู้อื่นและความรับผิดชอบในสังคม จะมีแนวโน้มที่จะใช้พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในสังคม
ออนไลน์ การละเลยในการสร้างค่านิยมและทัศนคติที่ดีในครอบครัว อาจทำให้เยาวชนพัฒนาเป็นผู้รังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์
เพราะพวกเขาไม่เห็นถึงความสำคัญของการเคารพและการปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างเหมาะสม ทั้งนี้งานวิจัยยังชี้ว่าเยาวชนที่ขาด
การดูแลจากผู้ปกครองมักจะขาดทักษะการสื่อสารและการจัดการกับความขัดแย้ง ทำให้พวกเขาเลือกใช้การรังแกเป็นทางออก
ของปัญหา ซึ่งถ้าหากพิจารณาถึงการเลียนแบบพฤติกรรมเชิงลบจากผู้ปกครองและสมาชิกในครอบครัว แล้วจะเห็นได้ว่า
พฤติกรรมรังแกบนโลกไซเบอร์ยังมีความเชื่อมโยงกับการเลียนแบบพฤติกรรมจากครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งหาก
ผู้ปกครองหรือผู้ใหญ่ในบ้านแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น การใช้คำพูดที่ก้าวร้าวหรือการแสดงออกทางอารมณ์ที่รุนแรง
งานวิจัยของ Baumrind (1991) พบว่าเด็กที่เติบโตมาในสภาพแวดล้อมที่มีการใช้อารมณ์รุนแรงในครอบครัวมักจะมีแนวโน้ม

สูงที่จะนำพฤติกรรมเหล่านั้นมาใช้ในชีวิตจริง รวมถึงการแสดงออกในสังคมออนไลน์ การเลียนแบบพฤติกรรมดังกล่าวจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เยาวชนมีพฤติกรรมรังแกผู้อื่นในโลกไซเบอร์ และการแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างพฤติกรรม การรังแกและการพยายามแสวงหาการยอมรับในสังคม ซึ่งงานวิจัยหลายชิ้นแสดงให้เห็นว่าเยาวชนที่มีพื้นฐานจากการอบรมเลี้ยงดูเชิงลบในครอบครัวมักจะพยายามหา "การยอมรับ" ในสังคมภายนอก รวมถึงในสังคมออนไลน์ การพยายามแสดงอำนาจผ่านการรังแกผู้อื่นบนโลกไซเบอร์อาจเป็นการตอบสนองที่เกิดจากความรู้สึกที่ขาดการยอมรับในบ้าน งานวิจัยของ Pinchot & Poullet (2013) ซึ่งชี้ให้เห็นว่าเยาวชนที่รังแกผู้อื่นในโลกไซเบอร์มักมองหาการยอมรับจากเพื่อนฝูงและกลุ่มสังคมออนไลน์ เนื่องจากการได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อนหรือการได้รับการตอบสนองจากผู้ชมบนโลกไซเบอร์เป็นการเสริมสร้างความมั่นใจชั่วคราวให้กับตนเอง อย่างไรก็ตาม พฤติกรรมนี้เป็นการแก้ปัญหาในระยะสั้นและอาจส่งผลเสียในระยะยาว เช่น การขาดความเห็นใจผู้อื่น และการพัฒนาพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงที่มากขึ้นตามไปด้วย

สรุปผลการวิจัย

การอบรมเลี้ยงดูเชิงลบของเยาวชนที่ได้รับจากครอบครัวสามารถส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการรังแกบนโลกไซเบอร์ในหลายด้าน เนื่องจากการอบรมเลี้ยงดูเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพและพฤติกรรมของเยาวชน โดยทำให้เยาวชนขาดความอบอุ่นและการสนับสนุน การได้รับความรุนแรงหรือการลงโทษอย่างรุนแรง การขาดการควบคุมและการดูแล การขาดการสร้างค่านิยมและทัศนคติที่ดี และการเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยดังกล่าว เป็นประโยชน์ต่อองค์กร สถาบัน และบุคคลที่เกี่ยวข้องสำหรับนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายที่ดีและยุทธศาสตร์ที่เป็นรูปธรรมในการป้องกัน เผื่อระวัง แก้ปัญหา และลดปัญหาการรังแกบนโลกไซเบอร์ของเยาวชนได้ โดยต้องตระหนักและให้ความสำคัญกับปัจจัยการอบรมเลี้ยงดูเชิงลบ เพื่อกำหนดเป็นแนวทางในการป้องกันการรังแกบนโลกไซเบอร์ของเยาวชน ก่อนปัญหาดังกล่าวจะทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นจนเป็นปัญหาของสังคม รวมทั้งการกำหนดนโยบายในการสร้างเสริมให้พ่อแม่ผู้ปกครองได้มีความรู้ความเข้าใจและมีความตระหนักเกี่ยวกับรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูทางบวก เพื่อเป็นประโยชน์ในการช่วยลดพฤติกรรมการรังแกบนโลกไซเบอร์ของเยาวชนได้ ตลอดจนช่วยให้เยาวชนมีพัฒนาการเข้าสู่ช่วงวัยผู้ใหญ่ได้อย่างเหมาะสมและเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคต เป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศชาติต่อไป

นอกจากนี้ควรมีการปรับหลักสูตรการเรียนการสอนในโรงเรียน โดยโรงเรียนควรจัดให้มีการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิตและการจัดการอารมณ์ เพื่อให้เยาวชนเข้าใจถึงการควบคุมตนเองและการจัดการกับความเครียด รวมถึงการรู้จักป้องกันและจัดการสถานการณ์ความขัดแย้ง รวมทั้งควรมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการสร้างคุณธรรมและจริยธรรม เช่น การทำงานร่วมกันเพื่อสร้างความเห็นอกเห็นใจและการช่วยเหลือกัน เป็นต้น และการสร้างเครือข่ายระหว่างโรงเรียนและชุมชน โดยการร่วมมือกับชุมชนเพื่อให้ผู้ใหญ่ที่เป็นตัวอย่างที่ดี ซึ่งอาจให้นักกิจกรรมชุมชนและผู้นำทางศาสนาเข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนและให้คำแนะนำแก่เยาวชนในการเลือกพฤติกรรมที่เหมาะสมบนโลกออนไลน์ รวมทั้งการส่งเสริมการสนับสนุนจากผู้ปกครองในชุมชนผ่านกิจกรรมที่สร้างการมีส่วนร่วม เช่น การให้คำปรึกษาครอบครัว หรือการสนับสนุนผู้ปกครองให้เข้าร่วมการอบรมในการเสริมสร้างการสื่อสารภายในครอบครัว เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวัยเชิงปฏิบัติหรือการวิจัยและพัฒนาไป เพื่อให้ได้กระบวนการ ระบบและกลไก และรูปแบบในการป้องกันและลดพฤติกรรมการรังแกบนโลกไซเบอร์อย่างเป็นรูปธรรม

2.2 ควรวิจัยเพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยอิทธิพลเชิงสาเหตุและรูปแบบการป้องกันและลดพฤติกรรมการรังแกบนโลกไซเบอร์กับประเทศเพื่อนบ้านที่มีบริบทใกล้เคียงกับประเทศไทย เช่น ประเทศมาเลเซีย ประเทศอินโดนีเซีย เป็นต้น

2.3 ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีผลต่อการป้องกันและลดพฤติกรรม การรังแกบนโลกโซเชียลให้มีความสอดคล้องกับบริบทสังคมพหุวัฒนธรรม เป็นต้น

2.4 ควรวิจัยในมิติของตัวแปรความเชื่อด้านวัฒนธรรมแต่ละมิติเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอื่นๆ โดยตรง เพื่อสามารถอธิบายลักษณะการป้องกันและลดพฤติกรรมกรังแกบนโลกโซเชียลในแต่ละมิติของตัวแปรได้ดียิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยงานมูลฐาน (Fundamental Fund) จากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ประจำปี 2567 สัญญาเลขที่ LIA6701017S และผ่านการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ เอกสารรับรองเลขที่ E-09/2566

เอกสารอ้างอิง

- จิราภา เต็งไทรรัตน์, นพมาศ อึ้งพระ (ธีรเวคิน), รัชนี นพเกตุ, รัตนา ศิริพานิช, วารุณี ภูวสุรกุล, ศรีเรื่อน แก้วกั้วาน, ศันสนีย์ ตันติวิท, สิรอร วิชชาวุธ และอุบลวรรณ ภาวนันท์. (2554). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชาย โพธิ์สิตา. (2554). *ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ณัฐรัชต์ สามมา. (2556). *การรับรู้ของเยาวชนต่อการรังแกในพื้นที่โซเชียล*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ธันยาร ตุดแก้ว และมาลี สบายยิ่ง. (2560). รูปแบบ ผลกระทบ และวิธีการจัดการเมื่อถูกรังแกบนโลกโซเชียลของนักศึกษาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคใต้ของประเทศไทย. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนา*, 9(2), 220-236.
- ธาดา สืบหลินวงศ์, พรรณแข มโหสวริยะ และสุธี พานิชกุล. (2551). *แนวทางจริยธรรมการทำวิจัยในคนในประเทศไทย พ.ศ.2550*. กรุงเทพฯ: ชมรมจริยธรรมการทำวิจัยในคนในประเทศไทย.
- นงนุช จินดารัตนาภรณ์. (2564). ปัจจัยที่มีผลต่อทักษะและความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ตของวัยรุ่นไทย. *วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 24(1), 81-100.
- ปัญญาสมาพันธ์เพื่อการวิจัยความเห็นสาธารณะแห่งประเทศไทย. (2552). *พฤติกรรมกรังแกผ่านโซเชียลมีเดียของเยาวชนไทยเขตกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ: สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ปัญญาสมาพันธ์เพื่อการวิจัยความเห็นสาธารณะแห่งประเทศไทย. (2554). *การจัดการพฤติกรรมกรังแกผ่านโซเชียลมีเดียด้วยการมีส่วนร่วมของครอบครัว*. กรุงเทพฯ: สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ฤทัยชนนี สิทธิชัย และธันยาร ตุดแก้ว. (2560). พฤติกรรมกรังแกบนโลกโซเชียลของเยาวชนในสามจังหวัดชายแดนใต้. *วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*, 28(1), 86-99.
- ฤทัยชนนี สิทธิชัย. (2560). *พฤติกรรมกรังแกบนโลกโซเชียลของวัยรุ่น*. สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์.
- วิมลทิพย์ มุสิกพันธ์, สุจินดา ย่องจิน และสาลินี จันทร์เจริญ. (2554). *การจัดการพฤติกรรมกรังแกผ่านโซเชียลมีเดียด้วยการมีส่วนร่วมของครอบครัว*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วิโรจน์ อารีกุล. (2553). *ความรุนแรงในเด็กวัยรุ่นและสื่อ*. (Violence in Adolescent and Media) [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 5 กันยายน 2567, จาก : http://www.teenrama.com/dad_mam/old_dad_mam6.htm.
- ศรีเรื่อน แก้วกั้วาน. (2549). *จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย เล่ม 2: แนวคิดเชิงทฤษฎีวัยรุ่น-วัยสูงอายุ*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศิวพร ปกป้อง และวิมลมลทิพย์ มุสิกพันธ์. (2553). *ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติและพฤติกรรมกรังแกต่อความรุนแรงทั้งทางกายภาพและการรุมรังแกผ่านโซเชียลมีเดียของเยาวชนไทย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน). (2559). *รายงานประจำปี 2559 สำนักพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ : ชีวิตมั่นคงบนเศรษฐกิจดิจิทัล Beyond the Future "ก้าวล้ำอนาคต"*. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม.

- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2561). *การสำรวจการมี การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน พ.ศ. 2561 ไตรมาส 4*. กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- อับดุลฟาทะห์ มะสามแม, นูรฮูดา มะสามแม, เฟาซาน มาปะ และสุรีลักษณ์ มะ (2564). ปัจจัยการกลั่นแกล้งบนสังคมออนไลน์ของเยาวชนสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. *วารสาร อัล-ฮิกมะฮู มหาวิทยาลัยฟาฏอนี*, 11(22), 275-290.
- Anderson, M. (2024). *Emerging social media apps to watch in 2024* [Online]. Search on September 5, 2024, Retrieved from : <https://www.trezy.io>
- Anker, C. K. (2011). *Bullying in the age of technology: A literature review of cyberbullying for school counselors* (Unpublished master's thesis). University of Wisconsin-Stout, Menomonie, WI.
- Baldwin, M., & Dadds, M. R. (2020). Family environment and adolescent aggression in online and offline contexts. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 61(6), 665-673.
- Bandura, A. (1977). *Social Learning Theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Baumrind, D. (1991). *Parenting styles and adolescent development*. In *The encyclopedia on adolescence*. New York: Garland.
- Christine, H. (2008). *Online disinhibition effect and cyberbullying in teenagers*. *CyberPsychology & Behavior*, 11(3), 239-243.
- DeSmet, A., Veldeman, C., Poels, K., Bastiaensens, S., Van Cleemput, K., Vandebosch, H., & DeBourdeaudhuij, I. (2014). Determinants of self-reported bystander behavior in cyberbullying incidents amongst adolescents. *Cyberpsychol Behav Soc Netw* 17(4), 207-15.
- Espelage, D. L., Bosworth, K., & Simon, T. R. (2013). Examining the social contexts of bullying behaviors in early adolescence. *Journal of Counseling & Development*, 78(3), 326-333.
- Field, A. P. (2006). *Discovering statistics using SPSS* (2nd ed.). London: Sage.
- Hinduja, S., & Patchin, J. W. (2018). Connecting adolescent suicide to the severity of cyberbullying and the role of parental supervision. *Journal of Adolescent Health*, 62(5), 572-578.
- Hines, N. (2011). *Traditional bullying and cyber-bullying: Are the impact on self-concept the same?* (Unpublished master's thesis). Western Carolina University, Cullowhee, NC.
- Hosozawa, M., Bann, D., & Asher, L. (2021). Parenting style and adolescent mental health: international comparative study. *The Lancet Child & Adolescent Health*, 5(7), 520-530.
- Justin, W. P. (2022). Cyberbullying among asian american youth before and during the COVID-19 pandemic. *Journal of School Health*, 93(1), 82-87.
- Kalaitzaki, A. E., & Birtchnell, J. (2014). The role of early parenting and attachment in cyberbullying: A path analysis model. *Journal of Interpersonal Violence*, 29(6), 1171-1192.
- Kowalski, R. M., Giumetti, G. W., Schroeder, A. N., & Lattanner, M. R. (2014). Bullying in the digital age: a critical review and meta-analysis of cyberbullying research among youth. *Psychological Bulletin*, 140(4), 1073-1137.
- Laeheem, K. (2014). Domestic violence behaviors between spouses in Thailand. *Asian Social Sciences*, 10(16), 152-159.
- Lefler, L., & Cohen, S. (2014). Parenting practices and cyber aggression: The role of familial factors. *Cyberpsychology: Journal of Psychosocial Research on Cyberspace*, 8(3), 50-68.
- Litwiller, B., & Brausch, A. M. (2013). Cyberbullying and physical bullying in adolescent suicide: The role of violent behavior and substance use. *Journal of Youth and Adolescence*, 42(5), 675-684.

- Murray, S., Van Harmelen, A. L., & Boyes, M. (2020). Family dysfunction and adolescent cyberbullying: the role of online risk-taking. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 23(5), 300-307.
- Pinchot, J., & Poullet, K. (2013). Youth perspectives on cyberbullying: Insights for parents and educators. *International Journal of Cyber Criminology*, 5(4), 315-327.
- Statusbrew. (2024). *100+ social media statistics you need to know in 2024 [Online]. Search on September 5, 2024.*. Retrieved from : <https://www.statusbrew.com>
- Tarapdar, S. & Kellett, M. (2013). Cyberbullying: Insights and age-comparison indicators from a youth-led study in England. *Child Indicators Research*, 6(3), 461-477.
- Tudkuea, T. & Laeheem, K. (2014). Development of Indicators of Cyberbullying among Youths in Songkhla Province. *Asian Social Science*, 10(14), 74-80.
- Wölfer, R., Schultze-Krumbholz, A., Zagorscak, P., Jäkel, A., Göbel, K., & Scheithauer, H. (2013). Prevention 2.0: targeting cyberbullying@ school. *Prevention Science*, 15(6), 879-887.
- Wright, M. F., & Li, Y. (2021). The role of parenting in cyberbullying: A systematic review. *Computers in Human Behavior*, 122(1), 106856.
- Zahraa, H. A., & Ghada, A. Hi. (2024). The evolution of cyberbullying in children and adolescents. *International journal of religion*, 5(11), 323-332.